

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Brătianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1933.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

Felelőtlen izgatók

Úgy a Magyar Népközösség, mint magunk is ismételen felemeltük intó szavunkat a rémhírtérjesztők aknamunkája ellen. A sötétben bujkáló kútmérgezők azonban tovább folytatják átkos játékukat és légből kapott, minden alapot nélkülöző kitalálásaikkal izgatják embertársaik kedélyét. Ők azok, akik mindenkinél előbb és jobban tudnak mindent, a titoktartás kötelezettsége alatt a leghetetlenebb híreket terjesztik és összeköttetéseikre való hivatkozással úgynevezett államtitkokat árulnak el. Az egyik a külügyminisztériumban szolgálatot teljesítő rokonára, a másik Mussolini megbízottjával való barátságára, a harmadik Hitler romániai helytartójával való beszélgetésére hivatkozik. Mondanunk sem kell, hogy a külügyminisztériumban semmiféle rokona nincsen, Mussoliniról csak az újságból tud és Hitlerhez annyi köze van, hogy egyszer hallotta a rádióban beszélni. De azért ők a beavatottak, ők a főbizalmiak és ha nagyon megpiszkálják, kiderül az is, hogy tulajdonképpen ők adják a tanácsot a nagyhatalmaknak, hogy milyen ügyben hogyan járjanak el.

Ezekkel az élő hírharsónakkal mindenütt találkozhatunk: uccán, kávéházban, vendéglőben. Minden hely és minden időpont alkalmas nekik arra, hogy beteges képzeteik szüleményeit elhelyezzék. Különösen az egyes népcsoportokban igyekeznek a másik népcsoport ellen rágalmaikat elszórni, mert azt remélik, hogy így megbonthatják azt a hagyományos békét, mely nálunk az egyes nemzetiségek között uralkodik. A magyaroknál a németek ellen, a németeknél a magyarok ellen helyezik el bűzös aknáikat, bízva abban, hogy ezek robbannak, vélt, vagy látszólagos ellentétet lángot vetnek, melynek tüzeitől megsüthetik a maguk kis romlott peszesenyjét. Legújabbban a Német Népközösség volt kénytelen hivatalos formában nyilvánosságra hozni ezeket a piszkos machinációkat és rámutatni arra, hogy ezek németellenes körökből származnak és céljuk nyugtalanságot és bizalmatlanságot kelteni.

Erdélyben, de a Bánságban is az egyes népcsoportok fiait nemzedékek óta a legpédásabb egyetértésben élnek egymás mellett, az összhangot semmi meg nem zavarta és nem is zavarja meg, ha csak álnok hírűzerek hazugságaikkal el nem vetik a lelkekben a bizalmatlanság magvait. Az újjabkori történelem folyamán ritkán jutott osztályrészül mozgalmasabb nemzetközi helyzet az embereknek, mint ma. Tisztában kell lennünk azzal, hogy ennek megoldása és mikénti irányítása nem rajtunk múlik és nem tőlünk függ. Sokkal hatalmasabb erők mozgatják az eseményeket, semhogy valamelyikünknek akár véleménye, akár véleménynyilvánítása egy fikarcnyit is változtathatna rajtuk. Csak a saját magunk egyéni sorsán ronthatunk felelőtlen hírek hallgatásával és terjesztésével. Hivatásunk ma fokozott mértékben nem lehet más, mint hallgatni, dolgozni, teljesíteni kötelességünket és higgadt, nyugodt magatartásunkkal embertársainknak is példát szolgáltatni. A sutgó baritonoknak pedig kiáltunk oda: coki!

Azonban amikor foglalkozunk a zavarosban halászni akarók sötét üzemével, nem mulaszthatjuk el rámutatni arra a súlyos veszélyre, mely egyes lapok izgatásaiban rejlik. Itt is, ott is olvasunk cikkeket, melyek a magyarság ellen uszítanak. Nem is alattomban, nem is burkoltan, hanem egészen nyíltan. Régi, világháborúelőtti vagy háborúalatti eseményeket, ellenőrizhetetlen meséket tálnak fel olvasóinknak a magyarok kegyetlenkedéseiről, nem restelnek visszanyúlni száz év előtti történések nem mindig megbízható forrásaihoz és így szítják a hangulatot a magyarság ellen. Mi céljuk van ezzel? És mi

ad időszerűséget ezeknek a mult temetőjéből kiásott célzatos legendáknak? Ha valóban megtörténtek volna azok az események, melyekről olyan kéjjel számolnak be, a mai magyar nemzedéket akarják ezekért felelősségre vonni? Amikor a hatósági rangfokozatokon végig mindenütt azt halljuk, hogy mindenki őrizze meg nyugalmát, viselkedjék a zaklatott időkben csendesen és békésen, mi vezet ezeknek a tendenciózus híreknek terjesztőit? Kérdések, melyekre nehéz a fe-

leletet megtalálni, ha csak nem tételezzük fel, hogy nem az állam és nem a köz érdekeit tartják szem előtt. A magyarság felelős vezetői óva intették és óva intik népközösségük tagjait minden legkisebb kilengéstől is és dicséretére legyen mondva népiünknek, magatartása ellen nem is merült fel panasz. Meggyőződésünk, hogy így lesz továbbra is, de kérjük mindazokat, akiket illet, hogy hagyjanak fel felelőtlen uszításaikkal.

Idegen hatalom beavatkozása nélkül megoldható a román-bolgár kérdés

Clodius dr. nem megy Bucurestibe

„A tengelyhatalmak szolgálataikat ajánlták fel a román-magyar kérdésben, de nyomást egyik államra sem gyakorolnak“

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Bucurestiből jelentik: A bucurestii rádió híradásában a román-bolgár megbeszélésekkel foglalkozva, hangsúlyozta, hogy a fennálló kérdéseket csak kölcsönös jóakarattal, kölcsönös áldozatokkal és kölcsönös engedményekkel le-

het megoldani. A két ország viszonyának megjavítására Bulgáriának kötelessége megmutatnia, hogy megvan a szükséges jószándéka s ebben az esetben a román-bolgár kérdés idegen hatalmak beavatkozása nélkül is lehetővé lesz.

A román sajtó a lakosságcsere mellett

A szőnyegre került területi kérdések ügyében, mint megállapítható, a román sajtó egyidejűleg a határokon túl élő románok helyzetét is szóva teszi. A Seara azt írja, hogy:

„A határon túl élő románok problémája végül igen időszerű kérdéssé vált. Az utóbbi 20 év hamis demokráta rendszere, a politikai pártklubok diktatúrája és demagógiája idején egyetlen politikus sem vette a bátorságot, hogy a román nép életképességére annyira fontos kérdéstről tárgyaljon. Sőt, politikusaink igen kényes helyzetben voltak, midőn valaki megkérdezte, hogy mit tesz a román állam és román kormány azon többszázézer román érdekében, akik az idők mostohasága folytán a határokon túl élnek...“

A továbbiakban a Seara kijelenti, hogy nem a multtal, hanem a jelenel kell foglalkozni és a kormány törekvései odairányuljanak, hogy viszálelepisítsék a határokon túl élő fajtestvéreket. Befejezésül a Seara az egoista nemzeti politika mellett tör pácát és azt hangoztatja, hogy

„...abban az esetben, ha elhozzuk a határokon túl élő románokat és szülőföldjükre küldjük a romániai kisebbségeket, olyan kőzeledést hozunk létre Románia és szomszédai között, mely ezen európai térségben a békés élet egyetlen biztosítéka.“

A NÉMET SAJTÓ CAFOLJA CLUDIUS DR. BUCURESTII UTJÁNAK HIRÉT

Bucurestiből jelentik: Berlini tudósítójának jelentése alapján az Universal azt írja, hogy a német sajtó továbbra is tartózkodik minden megjegyzéstől a délkelet-európai kérdésekkel kapcsolatban.

Arról a hírről, amely szerint Clodius dr. a román kormányhoz szóló különleges küldetessel Bucurestibe utazik, megállapítják, hogy nem felel meg a valóságnak és bizonyos érdekeltektől propagandárirodáknak tulajdonítják.

Clodius dr. jelenleg Berlinben van és nem is

akarják kiküldeni valamelyik délkelet-európai fővárosba.

Budapestről jelentik: A belgrádi Pravda vezetőhelyen római tudósítás közölt, amely szerint Németország és Olaszország azt tanácsolta Magyarországnak, hogy mérsékelje követeléseit, mert különben nem kerülhet sor békés megegyezésre. Magyar illetékes heiyen kijelentették a Magyar Távirati Irodának, hogy ez az értesülés teljesen légből kapott célzatos ferdités.

„ERDÉLY NÉPRAJZI HELYZETE RENDKÍVÜL KOMPLIKÁLT“ — IRJA A FRANKFURTER ZEITUNG

Berlinből jeltenti a Rador: A német sajtó keveset foglalkozott Délkelet-európa revíziós kérdéseivel, ma azonban a Frankfurter Zeitung „Délkelet-revizíója“ címen a következőket írja:

— Németországnak nagy érdeke, hogy Délkelet-európában a politikai és gazdasági békét fenntartsa és ezt az állapotot megszilárdítsa. A német birodalom meg van győződve arról, hogy ezt a célt csak akkor lehet elérni,

ha tekintetbe veszik Magyarország és Bulgária revíziós kérdéseit,

de elsősorban az Erdélyre, másodsorban pedig a Dobrudzsára vonatkozó aspirációt. Valamennyi jogos kívánságot egységyül helyzetbe kell hozni. Ezzel a kérdéssel egyébként Budapestben, Bucurestiben és Szófiában már foglalkoztak. A feltornyosuló nehézségeket valamennyi fél érdekében el kell távolítani és mindegyik felelős központ jóakarattal a helyzet tisztázást nyerhet. A román-bolgár kérdés aránylag könnyebben elintézhető, főleg földrajzi szempontból és így az ügy végleges rendezése nem késik sokáig.

Sokkal bonyolultabb azonban a román-magyar probléma.

Ez abban leri magyarazatát, hogy Erdély néprajzi helyzete rendkívül komplikált és nem lehet úgy megalkotni a határt, hogy ez egyformán megfeleljen az etnikai követelményeknek, valamint ugyanakkor a gyakorlati szükségletnek.

A Berliner Börsenzeitung intelme a délkelet európai államokhoz

Megerle dr., az ismert német újságíró a délkelet európai helyzetről a Berliner Börsenzeitungban a következőket írja:

— Egyes román körök és személyek a Magyarországgal való viszony tisztázásának lehetőségéről szóló megnyilatkozásaikban hamis hősiességről tesznek tanubizonyságot. Minthogy a külföldi maguknak a hivatalos román köröknek is hasonló magatartást tulajdonított, meg kell említenünk, hogy az utóbbi megbeszélések során a józan észhez, a jóakarathoz és a polgári bátorsághoz intéztek felhívást. Ez valamennyi résztvevőre vonatkozik. Kardesőrtetéssel és hősi nyilatkozatokkal semmiféle ügyet nem lehet szolgálni. Amint nem lehetséges egyesek számára, hogy gépies módon maradjanak meg az 1918-as

állapotban, épp úgy nem ajánlatos mások számára, hogy ott vesztegeljenek, ahova a világháború véletlen alakulásának óriási és jogosultsága haszna állította őket. A tengely magatartása a közvetlenül érdekelteknél egyenlő önuralmat, jóakaratot és a szükségszerűségek azonos felismerését tételezi fel. Annak a pusztá ténynek, hogy a zavarosban halászó angolok vakító fényt vetítenek a hajlékonyság hiányának bármilyen kis jelére is, arra kell készítenie minden résztvevőt, hogy tartózkodjék a merev álláspontok elharmarkodott vállalásától. Azok, akik ily hajlékonysághiányról tanuskodnak, nem tesznek szolgálatot hazájuknak, éppen úgy, mint azok, akik kitérő, vagy vonakodó magatartást árulnak el.

Münchenben csak általános keretek között beszéltek meg a délkelet európai rendezés kérdését

Rómából jelentik: A DNB jelenti: A balkáni országokból eredő egyes hírek azt állították, hogy a Münchenben lefolyt német-olasz-magyar megbeszélések során közös megegyezéssel megállapították a függőben levő kérdések megoldását. Ezzel kapcsolatban olasz politikai körökben kijelentik, hogy a tengelyhatalmak közvetlen megegyezést óhajtanak az érdekelt Balkán-államokkal és ezért hajlandóak jó szolgálataikat felajánlani, de egyáltalában nem gondolnak arra, hogy nyomást gyakoroljanak rájuk. Magától értetődik, — teszik hozzá ugyanazok a körök, — hogy

Münchenben megvitatották azokat az esetleges megoldásokat, amelyeket az érdekelt államok elfogadhatnának, de ezek a megbeszél-

lések csak általános elvi keretek között mozgogtak.

AZ ANGOL ÁLLÁSPONTOT A TENGYELY ELLENI HANGULAT HATJA ÁT

Budapestről jelenti a DNB: A magyar sajtó hosszú cikkeket foglalkozik Angliának az erdélyi kérdésben elfoglalt magatartásával. A kormányhoz közelálló lapok, mint például az Új Magyarország, megállapítják, hogy

Anglia most világosan bebizonyította, hogy lemondott a versaillesi szellemről.

Amit eddig Angliában a békeszerződészek revíziójáról irtak, azt elfelejtették és Nagybritannia délkelet európai állásfoglalását kizárólag a Németország és a tengely elleni politikája hatja át, pedig a tengely Délkelet európaián a tartós béke és az egyensúly politikáját akarja megteremtteni.

Szuez felé nyomulnak az olaszok

Japán Indokina megtámadására készül

A Radar hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: A Berliner Tagblatt mai cikkében az olaszok afrikai offenzívájával foglalkozik és megállapítja, hogy

az Egyiptom felé irányuló olasz támadás a Szezei-csatornát akarja birtokba venni.

Weygand hadserege már nem létezik, így ez a támadás a legnagyobb reményekkel kecsegtet. Abessziniában az olaszok nagy támaszpontokat dolgoztak ki és állítottak fel a Szudán, Kenya

és Angol Szomáli elleni támadásokra, mert az angol blokádnak Abessziniában teljesen csődöt mondott.

A Berliner Tagblatt ezt írja, hogy az olaszok Afrikában offenzívába mennek át s minden erőikkel az egyiptomi angol hadsereg ellen fordulnak, hogy birtokba vegyék a Szezei csatornát, ahol már nem állnak Weygand tábornok csapatai.

Az afrikai olasz győzelem eldönti az angol világbirodalom sorsát

Tokióból jelentik: A japán lapok hasábas cikkeiben foglalkoznak az olaszoknak Angol Szomáli és az egyiptomi határ mentén megindított támadásával. A japán lapok szerint az olaszok afrikai győzelmé fogja eldönteni az angol világbirodalom sorsát.

Newyorkból jelentik: Az amerikai nagy lapok vezércikkében foglalkoznak a most megindult olasz offenzívával és pontos értesüléseik szerint 250 ezer olasz katona áll készen a döntő támadásra.

BRIT-SZOMALI EGYIK KIKÖTŐJÉT AZ OLASZOK ELFOGLALTÁK

Rómából jelentik: Az olasz nagyvezérkar jelentése szerint

Brit-Szomáli határát átlépve, eljutottunk a tengerig és elfoglaltuk Zele kikötőjét. Keletafrikában sikeres bombatámadást hajtottunk végre Vlazsik légikikötő ellen és 3 angol gépet a földön pusztítottunk el.

Egy angol vadászgépet légi harcban lelőttünk és több helyen tűzvészeket okoztunk. Massauanál és Diridauanál visszavertünk egy ellenséges támadást, a mely igen csekély árákat okozott. A Földközi tengeren egy teherhajókaraván 2 hajóját felbaltáltuk.

KÉT HADOSZTALLYAL TÁMADNAK AZ OLASZOK

Londonból jelentik: A Times katonai szak-

értője az afrikai olasz offenzívával foglalkozik és megállapítja, hogy Berbere kikötője az egyetlen fontos katonai pont, Odvenina és Hagomise hegyi utak mentén fekszik, ahol a páncélkocsik nem tudnak előrehaladni. A katonai szakértő szerint az olaszok két gyarmati hadosztállyal, tűzérséggel és páncélosztagokkal vonulnak fel.

JAPAN ERŐKET VONTAK ÖSSZE INDOKINA ELŐTT

Sanghaiból jelentik: A kínai kormány lezárta a kínai határt Junan és Vanki pontoknál. Francia Indokina felé. Ezt a kínai intézkedést azzal magyarázzák, hogy nagyobb japán egységek érkeztek Hannoiba és ott a franciák hozzájárulásával támaszpontokat teremtettek Japán számára Kína ellen.

Sanghaiból jelenti a Reuter ügynökség: A kínai sajtó írja, hogy a vichy francia kormány közölte a csunkingi kínai kormánnyal, hogy Franciaország nyugodt marad az indokina kérdésben és szembenéz bármilyen japán katonai akcióval. Indokínában a védekezési előkészületeket erősen fejlesztik — fejezik be a kínai lapok.

Tokióból jelentik: Az a japán bizottság, amely Francia-Indokínában hosszabb tanulmányúton volt, csütörtökön Hannoiból visszaérkezett Tokióba

PAPEN ÚJ UTASÍTÁSOKKAL TÉRT VISSZA ANKARÁBA

Belgrádból jelentik: A Vreme című lap ankarai tudósítás alapján közli, hogy Ismet Inonu török köztársasági elnöknek a fővárosba történt visszatéréseivel a politikai élet ismét felélnkült. A lap szerint Törökország külpolitikájában semmiféle változás nem történt. Hivatalos politikai körökből származó értesülések úgy tudják, hogy von Papen ankarai német nagykövet új utasításokkal érkezett vissza Ankarába.

A JAPAN KÜLÜGYMINISZTER FOGADTA A RÓMAI NAGYKÖVETET

Tokióból jelentik: Matsukuo japán külügyminiszter kihallgatáson volt a mikrádonál, hogy a császárt az általános politikai helyzetről és a legújabb nemzetközi és gyarmati problémákról tájékoztassa. A mikádó Matsukuo előtt Sato nagykövetet fogadta, aki nemrég tért vissza Olaszországból, mint az oda kiküldött japán gazdasági bizottság elnöke.

AKNAKKAL ZÁRJÁK EL AZ ANGOL KIKÖTŐKET

Berlinből jelentik: A német főhadiszállás jelenti: Egy tengeralttjárónk 3 felfegyverzett angol kereskedelmi hajót 16 ezer tonnatartalommal elsüllyesztett. Repülőgépeink bombázták Lisland, Chester repülőterét, az armstrongi gyárműveket, és Plymouth repülőterét. Aknákat raktunk le több angol kikötő előtt. Manchesterre és Dechesterre nagyobb mennyiségű bombát dobtunk le, nagyobb károkat okozva. Mára virradó éjjel angol gépek Nyugat- és Észak-Németország felett repültek el és Esenden külvárosát, valamint Detella községben lakóházakat bombáztak. Egy csűr leégett. Anyagi kár jelentéktelen. Egy ellenséges gépet lelőttünk.

ELSÜLLYEDT SVÉD HAJÓ

A svéd sajtó jelenti, hogy az 1500 tonnás Athos nevű svéd hajó, amely Glasgowból egy skandináviai kikötő felé haladt, elsüllyedt. A hajó legénységének egy tagja a vízbe fulladt.

TENGERI ÜTKÖZET AZ ALCANTARA ÉS EGY NÉMET ÓRIÁSCIRKALÓ KÖZÖTT

Rio de Janeiroból jelentik: A Neute című újság jelenti Victoria és Sandto városokban a tenger felől hatalmas ágyúlövéseket hallottak. Mint azt időközben a kikötőbe beérkezett halászhajók elmondották, hogy a nyílt tengerre kifutott Alcantara nevű angol hadihajó és egy német óriási cirkáló között tengeri harc fejlődött ki, amely még most is folyamatban van.

SPANYOLORSZÁG NEM FELELT!

Madridből jelentik: Az Ariba című spanyol lap „Igazság” címén közöl vezércikkeket arról, hogy Spanyolország soha nem felelt el a hivatalos Anglia és az angol sajtó viselkedését a nagy nemzeti forradalom idején, amikor Franco győzelmet ők késeletették, mert a vörösöknek segítséget nyújtottak. Spanyolország annak a népnek és új rendnek a győzelmét kívánja Európában, amely mint Hitler Németországja a spanyol célkitűzések mellett állott mindig, Anglia gondolkodása távol áll a spanyol fiatal nemzedék elfogadásától, míg a német és spanyol célok nemcsak hasonlóak, hanem teljesen egyenlőek.

A francia sajtót izgatja a Szovjethadsereg állandó készenléte

Clermont Ferrandból jelentik: A Temps francia lap a Szovjetszövetség politikájával foglalkozó cikkében különös figyelmet szentel az Izvesztija szovjetlapban nemrégiben megjelent közleménynek. A Temps többek között ezeket írja:

— Az orosz népet az állandó mozgósítás állapotában tartják, hogy készen legyen bármilyen eshetőségre, amely a jelenlegi háború folytatásához előállhat. Az Izvesztija véleménye szerint ugyanis nem tudni, hogy ez a háború mikor és hogyan fejeződik be. De ez az óberség vajjon csak a Szovjetszövetség határai miatti gondoskodásból fakad? Fel kell tennünk a kérdést, hogy az állandóan mozgósított vörös hadsereg milyen mértékben játszhat döntő szerepet forradalmi szempontból akkor, amikor az összes úgynevezett tőkés hatalmakat kifárasztja és tönkreteszti a háború.

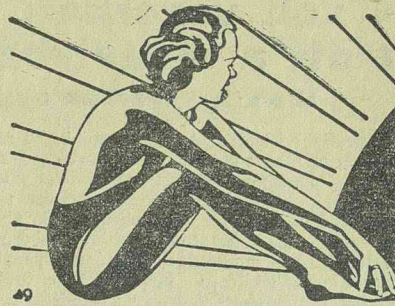
A Paris Sotr-ban Sauerwein szintén a szovjetproblémát teszi vizsgálata tárgyává és ezeket írja: A Szovjetunió külpolitikáját általában tévesen ítélik meg. Mindig azt a kérdést teszik fel, hogy Moszkva bizonyos hatalom ellen, vagy egy más hatalom mellett foglal-e állást? Helyesebb lenne azt leszögezni, hogy a

Szovjetszövetség, megerősíteni óhajtván helyzetét és kiterjeszteni eszmei uralmát az egész emberiségre, nem szemlél érdektelenül semmiféle viszályt sem

Anglia meglizeti a hajóstársaságok kárát

Londonból jelentik: Az Economic című lap egyik cikkében rámutat arra, hogy az angol kormány és a hajótulajdonosok közötti új megállapodás értelmében a tengernagy hivatal közölte a hajótulajdonosokkal, hogy hajóik elsüllyedése esetén azonnal teljes kártérítésben részesülnek. A kapott összegből a hajótulajdonos az elsüllyesztett gőzös tonnatartalmának megfelelő új vízijárművet kell építtessen.

(Radór)

NIVEA
gondoskodik róla,
hogy szépen, gyorsan,
egyenletesen barnuljon.

Gigurto miniszterelnök rádióbeszédében ismertette a külpolitikai helyzetet

„Kisebb területátengedés útján módot kell adni a magyar lakosság átköltöztetésére“
— mondotta a miniszterelnök

— Ezekben a nehéz órákban Öfelségének ama kormányja, amelynek én vagyok az elnöke, a jelen pillanatban itt azt rendszert követi, a melyet a kormányzás első órájában magának vállalt és tudomására hozza az egész népnek azokat a fontos problémákat, amelyek az új nemzetközi helyzet fejlődése következtében megkívántatnak. A román nép, amely eddig sok áldozatot hozott, tudja, hogy

nincs előtte eltitkolni való és ismeri a nehézségeket, amelyek ránk várnak. Súlyos kísértekek és megpróbáltatások fordulnak elő egy nép életében és amely népet Istennek ezek a megpróbáltatásai energiájában megerősítik, azok méltók az életre. A nehézségek legyőzik azokat, akik az első megpróbáltatástól elernyednek.

ROMÁNIA MINDIG NÉMET BARÁT VOLT

— Szükséges, hogy rövid történelmi visszajáratás során az utolsó félszázad román külpolitikáját ismertessük. A bolgár mezőkön vívott függetlenségi háborúban Románia megszerezte függetlenségét és helyet kapott az európai államok között.

A román külpolitika mindig német barát volt, mert a hármasszövetséghez fűződő po-

A tengelyhez való közeledés évek óta tart

— Milyen lehetett a román politika útja a nagy események után, amelyeket az új európai helyzet teremtett. Oroszország forradalmi lázban égett. Az osztrák-magyar monarchia eltűnt és Németország saját belső problémáival volt elfoglalva.

Természetes következmény volt, hogy Románia azokkal a hatalmakkal haladt együtt, akikkel együtt küzdött a háborúban.

Ezt a politikát mindaddig nem lehetett megváltoztatni, míg fontos faktorok meg nem mutatták a szükségességét. De le kell szögezmem, hogy előrelátó elmék és a nemzeti ösztön megérezte, hogy a politika irányát meg kell változtatni és leszögezmem: hogy

1935-től kezdve Románia minden megállapodást és szövetséget visszautasított, ami Németországgal szemben ellenséges lett volna.

Tovább megyek, minden olyasmit, ami Németország számára nem kívánatos volt, Románia elkerült. Első pillanattól kezdve éreztük, hogy Németországgal jó viszonyban kell élnünk és ezt már nyilvánítottuk 1939 márciusában, amikor még nem lehetett látni a háború kitörését. Ekkor kötöttünk fontos kereskedelmi szerződést volt szövetségeseink akarata ellenére Németországgal és ennek a szerződésnek súlyos politikai színezete is volt.

A konfliktus kitörése előtt a lengyel háborút megelőzőleg nyilvánítottuk semlegességünket, ami azt jelentette, hogy Románia csak saját politikai és gazdasági érdekeinek megfelelő külpolitikát folytat. Kivülglük tehát mindebből, hogy

valójában már jó néhány éve a tengelyhez közeledő politikát folytattunk és közeledtünk ehhez a rendszerhez.

A RÉGI POLITIKUSOK TENGYELYELLENES MAGATARTÁSA.

— Ha arra akarok felelni, mi volt az oka, hogy nem léphettünk hamarabb az igazi útra és a tengelyhez való közeledésre, úgy az igazi okot nem lehet

litika reális és nemzeti érdeke volt országunknak.

A világháború kitörésekor Romániában két lelkiismereti probléma küzdött egymással: a nemzeti ösztön kívánsága és a szerződésből fakadó kötelezettségek. Ez a lelkiismereti két esztendő semlegességen át tartott és végül a nemzeti ösztön győzelmével végződött.

A nép lelkében soha nem érezhetett Németország ellen.

és a nagy világháború nemzedékének államférfiai ugyancsak azt vallották, hogy a világháborúban a kényszerítő körülmények vitték hazánkat Németország ellenségeinek táborába. Mindenkinek lelkében ott élnek azok a fájdalmas és véres emlékek, amelyek a nagy drámát kísérték: 800 ezer halott, a hosszú kálvária út Moldovába. — de mindez a fájdalom sorozat végül is nemzeti egységbe fonta az összes tartományokat,

amelyek eddig idegenuralmat is kénytelenek voltak megismerni. A versaillesi és trianoni szerződés új határokat állapított meg Románia számára, de ugyanekkor nem csináltak egyebet, mint közvetve és nemzeti útton ismertek el egy tényleges helyzetet.

másban találni, mint a régi politikai pártok államférfiában, akik

konzervatív akarták régi rendszerüket és a tengelyhez való közeledésben saját pártjuk veszélyét látták.

Ezek a politikai pártok végleg eltűntek, a nemzet akarata

Öfelsége büles irányítása mellett az újjászülés és ujateremtés terén meghozta azt a változást, amely a helyes útra irányított bennünket. Nem megfelelő alkalom most a közelmúltról beszélni, vagy azt kivitáználni. Könnyebb elmúlt dolgokat bírálni, mint a jövőbe látni és a jövőt illető legjobb megoldásokat megtalálni.

Két megoldási mód

— Határainkon belül az 1930 népszámlálási adatai szerint 1.452.000 magyar él, 183 ezer bolgár és románok élnek Bulgáriában 83 ezer lélekszámmal, nem szólna a Cadrialetérben élő 100 ezer románról. Magyarországon a hivatalos statisztika szerint 50–80 ezer román él. Erdélyben 3.207.000 románál szemben 1.375.000 magyar lakos van.

Az összes megyék, városok és falvak lakosságának többsége Szatmármegye hat helységének kivételével tiszta román többségű, míg nagyszámú magyar lakosság él Udvarhely, Csík és Háromszék megyében.

A dolgok ilyenén állásánál a békes megértés szerintünk csak két módon lehetséges.

1. Vagy megérti Románia és Magyarország együttesen azt az elemi igazságot, hogy Európa e sarkában a történelmi sors különböző népszigeteket teremtetett és a magyar—román nemzet e szigetei különböző helyeken fekszenek: mindazeknek figyelembevételével megszűnnek a területiális igények és megállapodnak abban, hogy ez a helyzet, ha sok millió ember fájdalma ugyan, de a történelmi fatalitás szülte.

2. Vagy nem értik meg ezt a helyzetet és

Mostani politikánk az államvezetésben a biztonság és a nyugalom megóvása, mert az eredmények, amelyeket el kell érniünk a jelen és a jövő szempontjából fontosabbak, mint a tévedések felszámolása. Ez a kormány távol áll a régi ideológiától és mint egyetlen politikai párt

teljesítette azt, amit 1939 márciusában kellett volna keresztülvinni.

Ennek az új politikai pártnak célja, hogy Romániát nemzeti fejlődéshez vigye a külföldi barátai kapcsolatait kellő mértékben kifejlésze és az állam belső életét beillesse az új realitás által teremtetett Európába. Az új nemzetközi politika alapja a nacionalizmus.

A román nemzeti állam főcélja a falunak és a város munkásoknak: a nép széles rétegeinek színvonalemelése, amely nem történhet másként csak a tengelyhez közeledő politika szellemében. Így biztosítható, hogy meneküljünk a nemzetközi kizsákmányolástól és gazdasági életünkben ne legyen más döntő faktor: csak a termelő munka, a mely biztosítja a megfelelő ellenszolgáltatást és az igazi existenciát.

Németországhoz és Olaszországhoz idomuló politika a legkedvezőbb a román nép számára, mert ez méltó a mi nemzeti szellemünkhez és megment bennünket kultúrális, gazdasági és politikai téren a zsidó befolyástól, amelynek súlyos nagy veszélyét soha nem tudtuk kellőleg értékelni és felismerni.

KÉSZEN ALLUNK AZ ÁLDOZATOKRA

A tengelyhez történő csatlakozás és az új európai rendbe történő beleilleszkedés azonban elengedhetetlen számunkra jövőnk szempontjából és természetesen áldozatokat is követel. Biztosítani kell ugyanis Európa nyugalalmát és békes együttélést szomszédainkkal. Jó megértést magyar és bolgár szomszédainkkal.

El kell ismernem, hogy Salzburgban és Rómában a külügyminiszter ural tett közös látogatásaink során kijelentettük, hogy megértéssel vagyunk a tengelyhatalmak ilyen irányú elhatározásával szemben és átértjük annak a veszélynek lehetőségét, amely egy konflagrációból származik.

Áldozatokra is készen állunk, de nem kételkedünk abban, hogy áldozatokat nemcsak mi viselhetünk, azok nemcsak a román nép áldozatkészségéből fakadhatnak, hanem

csak kölcsönös kompromisszum lehet a megértés és megoldás útja.

Kívánjuk a megértést szomszédainkkal, mert ez jelent alapot a békes jövőre és a reális barátságra a mellettünk fekvő államokkal. Ez a megértés csak akkor következhet be, ha realitás alapján történhetik, teljesen egyenlő elbírálás alapján, — szabad elhatározásból, mert

a tengelyhatalmak nem kívánhatnak most, mint az érdekeltek egymásközötti megértő megállapodást.

akkor szükséges, hogy mindaz az ellentét, amely ma Romániát Magyarországtól elválasztja, e népcsoportok elszigetelődtől sorszerű elhelyezkedése következtében oly módon szűnnek meg: hogy

Magyarországnak nyújtandó kisebb területi területi átengedés révén módot adjunk arra, hogy az egész magyar lakosságot átvihesse a maga országába.

Kétségtől nagyon fájdalmas ez azok számára, akik évszázadok óta laknak földjükon legszentebb földjükon és emlékek, szépségek és nemzedékek fűzik őket ide.

Az egész nemzet feladata, hogy megértse a történelmi áldozatkészséget, amelyben a román nép törhetetlen szolidaritással áll a király mögött a kormány és a hadsereg mellett. Hazánk sorsa, jövője és történelmi fejlődése függ a lelkünkön, azért dobg minden román szívben erény és férfiaság. Ezekben a történelmi órákban lelkünk mélyéből meg erőteljesebben kell kiáltanunk, mint bármikor tettük eddig: Eljen Öfelsége II. Carol király! Eljen Románia! Az Uristen úgy segíyen bennünket. Egészséget!

A nyitott ajtó

Még mindig adva van az angolok és németek között a tisztességes béke lehetősége. A tisztességes béke, amely nem tépdési meg egyetlen állam önértékét sem és mégis biztosítja mindkét állam érvényesülését, gazdasági életét, jogos aspirációit. Egy, a német kormányhoz közel álló sajtóorgánium a következőkben jelöli meg a tengelyhatalmak követeléseit: Anglia vállalon ezentúl érdekeltenséget Európa ügyeivel szemben, szüntesse meg a Földközi-tengeren elzáró tevékenységét, elégítse ki Olaszország igényeit és adja vissza Németország gyarmatait. Az első kívánságot már valóra váltották a tények, a Földközi-tenger szabadságának elvét is csakhamar tényre érleli az idő, így főleg a másik két követelés lép előtérbe, amelynek szintén meg kell oldódnia maradéktalanul, mert parancsolólag sürgeti a történelmi igazságszolgáltatás szellemét.

Németország az elmúlt világháború kitérése előtt három millió négyzetkilométernyi gyarmati földet birtokolt. Kiaucsu és a Csendes-óceáni szigetek kivételével Németország gyarmatainak legnagyobb részét Afrikában birtokolta mintegy két millió hétszázézer négyzetkilométernyi kiterjedésben. Afrika régebbi német gyarmatait a háború után mint népszövetségi mandátumot főleg Angliának, kisebb részben pedig Franciaországnak adták át. Így a mérhetetlenül nagy brit világbirodalom újabb óriási területek hasznélvezője lett. Övé lett Német Délnyugat-Afrika, Német Kelet-Afrika, Kamerun angol és francia érdekszférára osztották fel, ugyancsak ilyen megosztott mandatárius terület lett Togo is. Mindkét államnak ama kísérlete azonban, hogy ezen területeket lassan-lassan bekebelezze, örök birtokának tekintse, a legélesebb ellenállásra talált úgy a német kormány, mint a nép részéről.

A versaillesi szerződés szellemével is szöges ellentétben állott minden ilyen törekvés, mert a mandatárius államok nem szuverén urai a rájuk bízott gyarmatoknak, elvileg mindig visszavonható a megbízás. A tények hatalma azonban mindaddig erősebbnek bizonyult, mint az elvek. Eme mandátumok az örökberlet jellegét vették fel, azzal a kellemes változattal, hogy bérletet nem kell fizetni értük, csak megbizatasuk hasznát élvezték. Egyedül a volt Néme; Kelet-Afrika kereskedelmi mérlege harminc millió font kivitt és négy millió font bevitt mutatót a legutóbbi alkalommal. Az elvett gyarmatok tehát hatalmas forgalmat és jövedelmi gyarapodást jelentettek a szerencsés mandatárius államoknak. Annál szerencsétlenebb volt azonban helyzete a hetven millió lelket számláló Németországnak, amely így elvesztette egészen tengerentúli élettérét.

A gyarmatok elvétele vezetett természetesen azokhoz a végső erőfeszítésekhez, amelyek a háborúban robbantak ki. Németországnak gyarmatai visszanyerése lét, vagy nemlét kérdése s azok visszaadása ma még parancsoiobb szükségesség, midőn össztörte láncait és új, boldogabb életet akar kezdeni. Mindaddig nem lehet visszatérni a békegazdasághoz, míg Németország vissza nem nyerte gyarmatait. Angliának, amely maga is gyarmatai révén lett nagyvá, kell legjobban megértenie, hogy ennek a restitúciónak feltétlenül meg kell történnie. Németország csak azt követeli vissza, ami minden jog szerint az övé. Angliának pedig még mindig marad anynyi birtoka, hogy csorbítatlanul betölthesse világgazdasági szerepét.

Mint a német követelésekből láthatjuk, ott nem vonják kétségbe Angliának ezt az elhivatását. Tehát Anglia sem vonhatja kétségbe viszont egy tevékeny nép elhivatottságát, hogy szintén betölthesse az ő jogos gazdasági szerepét. A világ elég nagy mindkét nemzet számára, akad elég tér, hogy termeljen, dolgozzék és kereskedelmet folytasson. Németország csak a saját gyarmatait követeli. Anglia minden birtokait tisztelhetlen akarja tartani. Ez a kívánság jogos, nem sérti egy szemernyt sem Anglia természetes jogait, vagy önértékét. Nyitott ajtót hagy tehát ama lehetőség számára, hogy további makacs ellenségeskedés helyett tisztességes meg egyezés jöjjön létre Anglia és Németország között.

A volt vezérkari főnök már két évvel ezelőtt a tengelybarát politika hive volt

Sichitiu tábornok nyílt levele az Unversulban

Bucurestiből jelentik: Az Unversul keddi számában Sichitiu tábornok, volt román vezérkari főnök Stelian Popescuhoz intézett nyílt levelét közli, amely többek között a következőket tartalmazza:

— Azok közé tartozom, akik előre látták, hogy a német és olasz népet átható dinamizmus háborúba fogja vinni Európát, annak ma látható eredményeivel. Erre a megállapításra jutottam 1938 őszén, Karlsbadból való visszatérésem és a szudétavidékek a németek által történt elfoglalása után. Annakidején rövid tanulmányt készítettem és kifejtettem, hogyan láttam Románia politikai helyzetét az Anschluss és az 1938 őszén bekövetkezett események után. A tanulmányt Cafencu Grigore volt külügyminiszter s néhány államférfiú, volt miniszterek figyelmébe ajánlottam. E tanulmánynak már csak

egy példánya van forgalomban, de sokszorosíthatom és elküldöm önnek egyik példányát, ennek is csupán a külpolitikai vonatkozású részét, elhagyva a Románia katonai felkészültségére vonatkozó fejezetet, a hogyan ez annakidején mutatkozott. A tanulmányból megállapítható, hogy a népek közötti viszályokban döntő erők analízise után egyedül a Németország és Olaszország melletti szoros baráti politikát tartottam helyesnek, mint amelyek egyedül lehetnek abban a helyzetben, hogy szavatolják határaink épségét. A román nemzet szerencsétlenségére a kormányok, amelyek vezették, valóságnak nézték kívánságaikat és gyenge politikai vezetésükkel a Golgotához vezető tuskés útra vitték ezt a jobsorsra érdemes nemzetet.

Argentína a semlegeség mellett.

Németország nem törekszik az amerikai demokráciák megsemmisítésére — mondotta Argentína főmegbízottja

Argentínában ismeretlen fogalom az „ötödik hadoszlop“.

Newyorkból jelentik: Melo, a havannai kongresszuson résztvevő argentinai bizottság vezetője, ma a newyorki lapok tudósítói előtt hosszabb nyilatkozatot tett. Melo szerint a legelőrevezetőbb út az amerikai kontinens békéjének fenntartására az: ha minden amerikai állam a saját érdekeinek megővését tartja szemelőtt. Melo azt vallja, hogy minden amerikai állam maga döntsön saját kormányzati formájáról és Argentína soha nem járulna hozzá ahhoz, hogy az

amerikai kontinens beavatkozzék a most Európában folyó háborúba. Elmondotta még az argentin kiküldött, hogy a montevideói konferencia is az elszigetelődés politikájára mellett foglalt állást, mert Argentínával együtt a legtöbb amerikai államnak az a nézete, hogy Németország nem törekszik az amerikai demokráciák megsemmisítésére. Argentínában nincsen meg az úgynevezett ötödik hadoszlop — fejezte be nyilatkozatát Melo delegátus.

Vissza a földhöz!

— ez az új Franciaország jelszava

Párisból jelentik: Vissza a földhöz! ez az új Franciaország jelszava. Nem múlik el nap, hogy legalább egy miniszteri beszéd vagy vezércikk ne hangoztatná ennek a kérdésnek a fontosságát. A világháború utáni Franciaországnak igen sok halott része volt. A hirtelen ipari fellendülés a városokba vonzotta a nehezebben megművelhető földekről a falusi lakosságot.

Egész falvak haltak ki az utóbbi tíz-tizenöt év alatt.

Ahol kevés a víz, nehezebben művelhető a föld, onnan a parasztok lassan a városba szivárogtak, ipari munkások lettek a földművesekből. De ma a leszegényedett Franciaországban minden talpalatnyi föld termésre szükség van. Elmúltak az idők, mikor sokezer tonnás hajórakományok ontották a gyarmatok terményeit és elmúltak az idők, amikor a városok lakossága könnyen kapott munkát és kenyeret. A kormány propagandáját nagyban meglőnynyíti Franciaország lakosságának kényszerű népvándorlása.

A sok millió menekült, aki előzőnlötte az ország déli és délnyugati részét, nem kapott helyet a városban s így apró falvakban farmokon húzódtak meg.

Az első napokban télenül ülték odahaza céltalanul helyongyaltak a mezőkön, az erdőkben, a hegyek között. De pár nap múlva anélkül, hogy erre bárki is felszólította volna őket, megunván a kényszerű télenlést, önkéntesen, a maguk jószántából segíteni kezdtek a földműveseknek.

A háborús izgalmtól, az állandó rettegéstől, a menekülés szörnyű napjaitól elcsigázott és agyonhajszolt városi polgárok örömmel lettek a földművelésben. Az új földművesek ügyefogyottsága, gyakorlatlansága mulattatta a falusiakat, de azért örömmel fogadták a segítségüket és bátorítón tanították be az új munkatársakat a szokatlan munkára. Ezek a párisiak nagyon szorgalmasak mondja lágy gascognei hangsúllyal egy garonnei paraszt.

Minden fölük telhetőt megtesznek. Hajnalban már talpon vannak és késő estig dolgoznak, jobban és többet már mint mi. Délnyugat-Franciaország 8 leggazdagabb megyéje, Felső-Garrontól a Pyreneusokig néhány hete több millió menekültet lát el étellel. Itt sok búza, fűzélék, gyümölcs és szőlő terem, dúsak a legelők. bőséges a baromfi állomány. Mert hisz sok helyen egész falvak haltak ki s ezeknek most erre a fölöslegre igen nagy szükségük van.

Cahorstól néhány kilométerre egy három év óta teljesen elhagyott faluban pár száz főnyi Seine az Oise-i kolóniát lehetett találni. Már megszokták az új életet és bírót is választottak maguknak egy párisi kormáros személyében. Megpróbálnak élni úgy, ahogy tudnak, a földből, az édes anyaföldből, mely nem hagyja el az igazi polgárait és az igaz szívvel a hozzá ragaszkodókat.

CAPITOL mozi

Minden idők legnagyobb háborús filmje
eredeti harctéri felvételekkel

A lengyel háború

Egy benyomást keltő történelmi okmány.
Az előadások kezdete naponta: 4, 6 és 9.15 órákor. Péntek, vasárnap és kedd délelőtt 11 órákor matiné vidékiek részére. Egyszeres helyár csak délelőtt 11 órákor és délután 4 órákor.

APOLLÓ mozi

Itélet 100 év után a világhírű mérgezési perben!

Mária Lafarge bünperere

A francia filmgyártás filmremeke. A fősze-repekben: Marcelle Chantal, Erich v. Stroheim. Rendezte: Pierre Chenal.

A háboruutáni Európa a tartós boldogság földje lesz

Európa régi rendje összedől. E politika szövívője, Franciaország, maga is felhagyott az eddigi rendszerrel és igyekszik az új formákhoz alkalmazkodni. Az összeomlást illetőleg az újjászervezést már nemcsak politikai és katonai téren lehet észlelni, hanem gazdasági és szociális téren is. Mintha Európa összes országaiban mindenhol új formák után kutatnának a megkísérelnek az új, megváltozott világhoz való alkalmazkodást. Európa jól érzi, hogy ezáltal egy többszázados evolúció zárul le és egy tökéletesen új korszak kezdődik. Félelem és remény között, feszült várakozásban, — vajjon milyen körülmények fogják meghatározni ezt a történelmi átváltozást az újjászervezett Nyugaton — a közép- és a kis államok egyaránt azt kérdezik, hogy mi lesz az új Európa alapja? Nem lehet még beszélni területi és más változásokról, amelyek okvetlenül szükségesek az európai súlyközpont nyugatról az észak-déli központi tengely felé történő áthelyezésénél. Mindamelllett bizonyos alapokat és kiinduló pontokat már most is látni lehet és jogot nyújtanak annak megállapítására, hogy az európai népek bizalommal és reménnyel tekintsenek a jövő felé.

A korszerű gazdaság és áruforgalom s különösen a haditechnika és modern stratégia korában mindenki érzi már, hogy Európa igen kicsi ahhoz, hogy számos kisebb egységre legyen felosztva, amelyek vagy nem tudnak magukban élni, vagy két elfertéves táborra oszlanak, hogy gyilkos háborúkban elveszítsék a világban szerzett helyzetüket és ahhoz szükséges erejüket. Mindezek a felismerések az európai együttműködés, a nagy gazdasági és közlekedési térhez vezetnek, amelyet így vagy úgy, meg kell teremteni.

KIS ÁLLAMOK SORSA.

Európa kis gazdasági és áruforgalmi egységekké való felosztása már nem időszerű, sőt akadály a népek felvirágzása és az általános fejlődésnek szempontjából, a többi földrészeketől való függőség ténye pedig egyenesen halálos veszedelmet jelent. Európa kis- és középfállamai megértették ebben a

háborúban, hogy halálveszedelmet jelent vetélkedő nagyhatalmak között élni, vagy éppen ezek bolygóiul szolgálni. A demokrácia összeomlása mint a kis népek túlzó politikai individualizmusának összeomlása is jelentkezik. A kis államokra állandóan rákényszerített gazdasági és katonai terhek lehetetlenné, sőt legtöbb esetben egyenesen veszélyesekké is bizonyultak. Mindezek a tényezők kedvező lélektani készséget nyújtanak arra, hogy ezek a kis államok lojálisan résztvegyenek Európa átalakításában, elismerve ugyanakkor a régi világ közösségének, valamint egy nyílt és világos vezetésnek a szükségességét. A legtöbb európai állam számára az „új” felé irányuló tájékozódás gyökeres szakítást jelent a gyakran fájdalmas és áldozatokkal teli múlttal. Európa semleges államai részint önkéntesen, részint kényszer sulya alatt a versaillesi rend tagállamai és kezesei lettek, ugyanakkor pedig felelősséget vállaltak és végrehajtóivá váltak a gemfi alaptörvényeknek is. Így ezeknek a törvényeknek az elmulása az említett államok világának összeomlását is magával hozta. Csak a múlttól való határozott és lojális megválás teheti lehetővé, hogy ezek az államok — előnyülre — szabad és értékes tagjai legyenek az európai népek új közösségének. Ez a változás sok állam számára az eddigi gondolkodás és ténykedések mély forradalmosítását jelenti. Nagyon óvatosan kell azonban lenniük, hogy ne öntsenek új bort a régi hordókba és ne bízzák a kérdéseket régi és tehetetlen kezekbe. Néhány beszéddel, rendelettörvénnyel és gesztussal még nem lehet mindent elintézni. Mélyen és őszintén kell tekinteni a dolgok kifejlődésére, el kell hagyni az opportunizmust, fel kell számolni a túlzó politikai és gazdasági nacionalizmust. Az államoknak meg kell érteniük azt az elvet, hogy egyáltalán nem lehetetlen egy kis ország becsülete szempontjából, ha egy nagy állam vezetésére és védelmére bizza magát. A jelenlegi háború megmutatta, hogy senki sem tarthatja magát távol a kontinentális sorstól s azt is, hogy itt egy élet-halál jelentő közösségről van szó, amelyet vallani lehet anélkül hogy bárki lemondana saját természetéről, jellegéről, vagy méltóságáról.

Németország és Itália szerepe

Ma már senki sem tagadja, hogy Németország és Olaszország hivatottak arra, hogy Európát újjáépítsék és vezessék. A való tények és — mint remélni lehet — maga a népek európai közössége bizak majd meg ezt a két országot ezzel a küldetéssel. Ami Németországot illeti, — akárcsak barátja: Olaszország — képes és kész arra, hogy mindenki hasznára hozzányuljon e nagy mű megteremtéséhez. Németország nemcsak a versaillesi rendszer leggyőzőjeként jelentkezik, hanem egy olyan államként is, amely sokat kínálhat Európának.

Németország békét, biztonságát és védelmét kinál Európának az élettért megátadni óhajtó idegenek ellen, esetleges belső európai komplikációk, valamint külső gazdasági nyomás ellen. Kínálja azonban a nagy államok közti eddig fennálló vetélkedés megszüntetését is, amely alatt Európa, s nem utolsó sorban éppen a kis- és közép-államok olyan hosszú ideig szenvedtek. Franciáország elűnt a szövetségi rendszer, a koalíciós háborúk, valamint az egymást kijátszó politika legfontosabb kristályozódási pontja. Angliának mostantól kezdve nincs befolyása ennek a földrésznek a sorsára. A háború folytatásának egyik eredménye az lesz, hogy Anglia hozzácsöklik ehhez az igazsághoz.

A tengelyhatalmak szövetsége a német birodalom és a Szovjetunió érdekerületeinek világos és tartós meghatározása — a nagyhatalmak közti vetélkedések kizárásával — kiegészítik az új Európa megvalósításának lehetőségét.

A kisállamok biztosak lehetnek afelől, hogy a Birodalom nem kívánja fölül, mint a világháború után a szövetségesek, hogy a győztes kezesei és társai legyenek s azonosítsák magukat — mint a Népszövetségben divatban volt — a legyőzöttek kárára a győzővel.

AZ ÚJ REND KEZESSÉGE.

Németország győzelmét a nép, a gazdaság, valamint a saját hadserege haditényei határozták meg. Németország és Olaszország egyaránt meg tudják védeni magukat és saját erejükkel tudnak új rendet teremteni. Nem fogják kérni senkitől, hogy német célokat harcoljanak és áldozatokkal hozzanak. Csak így lehet kezkedni az új rend állandóságáról és tartósságáról.

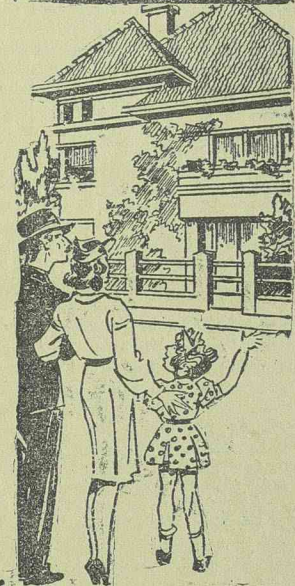
Németország új gazdasági eszméket és egy ki-próbált gazdasági rendszert bocsát Európa rendelkezésére. Ez a szilárd piacokat, reális árakat, szilárd valutát, a válsággal szemben ellenállóképeséget jelent, valamint olyan kereskedelmi eljárásokat, amelyek mentesek lesznek a kapitalista felsőbbrendűségről s ezáltal mindenki számára elérhető. Ebben

a közös gazdasági életbe aztán minden állam — legyen bár kicsi vagy nagy, gazdag vagy szegény, ipari vagy földművelő állam, — beléphet, de csak a jogegyenlőség alapján, mert ez a rendszer ma a munka, a tehetség és termelés alapzatán és nem az arany és tőke véletlen gazdaságán épül fel. És valóban, ez az új gazdasági elképzelés a munkanélküliség végét jelenti Európában. A régi világ összeomlásának hatása alatt az utolsó hetekben felismerték, hogy ennek a szociális problémának a megoldása a legfontosabb kérdések egyike. Németországnak nincs szándékában, hogy más népekre szociális rendszerét, valamint világnézetét rákényszerítse, megvan azonban győződve arról, hogy szociális értékei tartalmuknál fogva nemzetközi fontosságúak és a huszadik század követelményeit fejezik ki.

A világháború végén győzöket, legyőzötteket és semlegeseket egyaránt elfogta a borúlátás. A jelenlegi háború győzői azonban a jövő Európájának reményteljes képét vázolhatják fel. A szolidaris együttműködés Európáját, a munkanélküliség nélküli Európát, a gazdasági és pénzügyi válságok nélküli Európát, a munka megosztásának és elrendezésének Európáját, amelynek a legkorszerűbb termelési technikai eszközök, egy új európai forgalmi rend áll rendelkezésére. Mindezek — a meglevő gazdasági és nacionalista akadályok áthidalása után — a gyorsan bekövetkező jólét biztos alapjait alkotják. Az új Európa lehetőségét nyújt majd az európai és nem utolsó helyen a kis népeknek, hogy saját maguk alkothassanak technikai, gazdasági és forgalmi téren. Ennek az Európának azonban minden erőre szüksége van. A kis politikai és gazdasági területeken elesnek a berendezkedések, egy nagy térben azonban a kis népeknek is meg van a lehetőségük arra, hogy teljesen kifejlesszék kulturális, gazdasági és emberi berendezkedéseiket és intézményeiket. Különben is, mind a népek, mind az egyes emberek csak ott fejlődnek ki legjobban, ahol egy nagy közösségben tevékenykednek. Ezt a lehetőséget adják majd meg a népeknek, anélkül, hogy le kellene mondaniuk jellegzetességeikről és saját méltóságukról.

Az, hogy mennyire fognak élni Európa népei ezekkel a lehetőségekkel, nagyrészt csak maguktól függ. Mindenesetre nagy kitartás és esély ez Európa fiatalasága számára. Minden erőre szükség van, mert az alkotás, tervezés és felépítés örömteljes korszaka következik. Az igazi életöröm vár Európára, ha népei össze tudják gyűjteni erejüket és megragadják e kedvező történelmi pillanatot.

Megerle Karl dr.

ÁLLMA megvalósul,
ha Állami Sorsjáték sorsjegyet vásárol.

Plesz József — pápai kamarás

Plesz József kanonokot, Temesvár-belvárosi plébános XII. Pius pápa kamarássá nevezte ki. A kinevezés az egyházmegyei papság egyik közbecsült, szorgalmas munkásságot folytató tagját érte, akivel együtt most már nyolc pápai kamarása van a temesvári római katolikus egyházmegyének.

Plesz József Szakállházán született 1880-ban. Páppá szentelték 1904-ben és miután Pankotán, Buziáson és Nagyszentmiklóson káplánkodott, Temesvárott a Miasszonyunkról elnevezett iskolánövérnek lelkipásztorra lett, 1914-ben tanítóképző tanár, majd hat év múlva az intézet igazgatója lett. 1031-ben tiszteltbeli kanonokká, hét év múlva pedig, 1938-ban, valóságos kanonokká és ugyanakkor belvárosi plébánosság nevezte ki Pacha Agoston megyés püspök. Pápai kamarássá történt kinevezése újabb elismerése eredményes munkásságának és annál becsebb, mert közeledő születésnapja alkalmával érte. A kinevezés várososzte nagy meglepetést keltett és máris számosan keresték fel üdvözlötükkel az új pápai kamarást.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és innepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havi 230 lei, félévre 450 le, egész évre 900 le. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven le, negyedévre 200 le, félévre 400 le, egész évre 800 le. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 le, kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23-10 és este 10 óra után: 23-15.

Az első tánc

Elhatároztam, hogy mint művelt fiatalemberhez illik, beállok a táncolnitúdok csoportjába. Ennek első feltétele természetesen az, hogy meg kell tanulni táncolni. Így kerültem a tánciskolába. És mert az iskolában is jó tanuló voltam, így hát már a második táncórán tudtam, hogy melyik lábamat kell előre tennem, ha a tanár azt mondja, hogy: egy. Egyre a jobb láb előre, bal láb hátra, kettőre a bal láb előre, jobb láb hátra. A harmadik hét végzetével már tudtam a tangó öt és a foxtrott négy figuráját. Azt mondják a felebarátaim, hogy nem elég az, ha az ember tud táncolni a tánciskolában. Kotériára is kell járni. Éreztem, hogy a kotérián is az elsők közt leszek, vagyis én leszek a legjobb táncos.

Elérkezett a nagy nap, mikor diadalomat kellett volna aratnom, de a sors úgy akarta, hogy csúnya felülés jusson nekem osztályrésül. A zene játszani kezdett, a tanár úr mosolygott és zenei tehetségem azonnal felfedezte, hogy tangót játszanak. Körülnéztem a teremben és felkértem egy lányt. Eleinte vártam, hogy a tanár számolni fog, de bizony nem számolt. Így hát gondolatban nekem kellett számolnom. Ez igen unalmasnak ígérték és ezért azt ajánlottam a táncosnőmnek, hogy számoljon ő is. Erre nevetett. Nem is fog ez soha életében jól táncolni!

Tohát azt mondtam magamban, hogy egy, vagyis jobb láb előre, bal láb hátra és ráléptem a nő lábára. Mire a kettőnél viszont 6 lépett az én jobb lábamra. Csak most fedeztem fel, hogy milyen nagy hátránya ez emberiségnek, amiért a Jóisten két lábát adott nekünk, pedig elég két volna egy is.

Hirtelen azt kérdezte a táncosnőm, hogy tudok-e egyáltalában táncolni? — Hogyne — mondom — és közben elfelejtettem, hogy melyik figuránál voltunk. Most aztán egészen rosszul lettem. Ha én a jobb lábamat tettem előre, akkor ő is. Azt mondtam neki, hogy most a negyedik figurát csináljuk. Erre kislit, hogy nem tudja, melyik a tangó negyedik figurája. És ő mer velem táncolni, akinek a kisujjában van az egész táncudomány! Azt mondta, hogy vezesse. Hát mi vagyok én? Aztán meg hiába akartam vezetni, mert amikor megpróbáltam, akkor megsértődött. Azt mondta, hogy ne rángassam. Hát akkor minék mondja, hogy vezesse. Hogyan vezesse? Erre aztán már nem tudott mit felelni.

De nemcsak ez volt az egyedüli baj. Uglátszik az emberek, ha táncolnak, nem tudnak járni. Mindjárt az elején kezdődött a baj, mert összelitkóztunk az egyik párral.

— Nem tudnak vigyázni? — kérdem.

Még nekik állt feljebb, hogy én vagyok a számár, mert ha látom, hogy közelednek, akkor térjek ki. De hogy térjek ki, ha nem vagyok egyedül? Hiszen nekem még egy lány is kellett tartanom, aztán, ha az nem tud vigyázni, hát én vigyázok órá? Azonkívül meg anyi láb volt körülöttem, hogy nem is tudom, honnan került elő anyi láb? Lábak erdejé!... Folyton ugrálnom kellett, hogy rá ne lépjen valamilyikre, mert ezeknek eszük ágában sem volt, hogy elhúzzák a lábukat, mikor látták, hogy közeledem. Hát lehet így táncolni?

És a végén még kislit az is, hogy az előbb nem tangót játszottak, hanem angol keringőt. Hát anyi bizonyos, hogy igen tangósan fújták... (gebe.)

— Újabb letartóztatások várhatók a bucaresti devizacsempészési bűnperben. Bucarestből jelentik: Az ifjói hatos számú vizsgálóbírói hivatal tovább folytatja a vizsgálatot a nagy port felvert devizacsempészési ügyben, amelyben mint ismeretes, Deutsch Aladár és mások vannak belekeverve. Intézkedés történt, hogy Ellenbogen Marcell, aki Dobrudzásban katonai szolgálatot teljesít, haladéktalanul a fővárosba szállítsák. Valószínűnek látszik, hogy újabb letartóztatások lesznek.

— Gafencu követ moszkvai utazása. Bucarestből jelentik: Gafencu Grigorie Románia új moszkvai követe és felesége szerdán este Moszkvába utazott. Az északi pályaudvaron búcsúztatásukra megjelent Szovjetországban, az Egyesült Államok, Bulgária, Jugoszlávia és Görögország bucaresti követe, jelen voltak még a külügyminisztérium vezető tisztviselői, Vasile Stoica Románia londoni meghatalmazott minisztere és mások. Constantai jelentés szerint Gafencu és felesége a Reg. Carai nevű hajón az éjfél órákban Oroszország felé vették útjukat.

— Óriási tűzvész Galatiban. Galatiból jelentik: Hatalmas tűzvész pusztított a Mosior-uca 1. szám alatt levő Mirenbeg-féle kőtélárú gyárban. A kár rendkívül nagy. A galatii főügyész a vizsgálat érdekében Mirenbeg József gyártulajdonost, ennek feleségét, valamint Mabels Leont, a gyáros apósát, őrizetbe vette. Hasonlóképpen őrizetbe vették még az ügyészség öt munkáját is. A vizsgálat nagy erővel folyik, mert azt hiszik, hogy gyújtogatás történt.

— Gyógyszerek a személtárában. Bucarestből jelentik: Az egészségügyi hatóságok erőteljes hadjáratot indítottak azok ellen az illatszerkeskedők ellen, akik titokban gyógyszerárúrással is foglalkoznak. A fővárosban már eddig is számos leleplezés történt. A Pandur-uca 22. szám alatt levő Markots féle illatszerárban a személtárában elrejtve találtak meg a gyógyszereket.

— Hatósági akció a tűzfizikusság biztosságára. Bucarestből jelentik: A nemzetgazdasági minisztériumban szerdán értekezlet volt, amelyben a hatóságok és a polgári lakosság tűzfizikusságának biztosságáról tárgyaltak. Elhatározták, hogy elkövetnek minden lehetőséget annak érdekében, hogy a vasuti szállítást fokozzák. Ez annál könnyebben megvalósítható, mert a CFR abban a helyzetben van, hogy bármilyen számú vagont rendelkezésre bocsát. A nemzetgazdasági minisztérium ezúton is figyelmezteti a fatermelőket és fakereskedőket, kövessenek el minden lehetőséget, nagyobb tételek beszerzésére és adott esetben kerjék a prefektusok és a megyezsákhelyen levő érdekes hatóságok közreműködését is, hogy a katonai rekvirálás alól a szükséges szállító eszközöket kivonják.

Aki vigyáz a szájára és a nyelvére, sok kellemetlenségtől kíméli meg magát. Hogyan akarod, hogy mások elrejtés titkodat, amikor te sem tudod elrejtetni azt.

— Mennyi olasz él a világon? Abból az 54.5 millió olaszból, amely jelenleg a földkerekségen él, csak 45 millió tartózkodik az impériumon belül a tulajdonképpeni Olaszországban. Nem kevesebb, mint 9.5-10 millió olasz él a külföldön. Ebből mintegy 8 millió Amerikában, fele Észak- és másik fele Délamerikában. Mintegy 1.3 millió olasz él Itálián kívül Európában és pedig mintegy 0.9 millió Franciaországban és 120.000 Svájcban. A Duce most mozgalmat indított, hogy a külföldön élő olaszokat hívják vissza az anyaországba. A visszavándorlás máris megkezdődött. A visszavándorlást eszközölő hivatal neve „Cori”, amely a hivatal nevének a rövidítése. Ez a hivatal már az első évben 13.164 családot telepített vissza 57 ezer 154 személlyel.

— Fiatal bánffyhungyadi leány öngyilkossága. Kolozsvárról jelentik: Feltűnést keltő öngyilkosság történt Kolozsváron a kora esti órákban. Szegedi Zsuzsa, 19 éves leány Bánffyhungyadi rokonai látogatására Kolozsvárra érkezett, de mint később kiderült, azért utazott Kolozsvárra, mert egy ottani orvosnál akarta megvizsgáltatni magát. A rokonoknak feltűnt, hogy késő déli órákban is még alszik a máskor korán kelő fiatal leány és költögetni kezdték. Mikor nem akart felébredni, orvost hívtak, aki megállapította, hogy a fiatal leány szublimált mérgezte magát. Hosszas élesztgetési kísérletek után annyira sikerült magához téríteni a leányt, hogy kórházba lehetett szállítani. Tettének oka mindeideig ismeretlen.

— ÖSSZEKÜLT A FEKETE- ÉS BALTI-TENGERT ÉLLEKZŐTŐ CSATORNA. Moszkvából jelentik: A Krasnay Flott című szovjet lap azt írja, hogy a Fekete-tengert és a Balti-tengert összekötő csatorna elkészült. Ez a csatorna rendkívül nagy jelentőséggel bír a német-szovjet árusere forgalomban.

— Jó a postaforgalom Anglia és Amerika között. Londonból jelentik: A Daily Telegraph newyorki tudósítója közli, hogy az amerikai lapok érdekes cikkeiben számolnak be arról az esetről, hogy a Daily Telegraph szombaton reggel megjelent számát vasárnap reggel már az Egyesült Államokban árusították. A nagy angol lap újságpályáit a Clare nevű angol víziprepülőgéppel szállította Amerikába. A hidroplán rendszer forgalmat bonyolítja le ezen az útszakaszon.

— MEGÉRKEZETT MOSZKVA BA A MAGYAR KERESKEDELMELI BIZOTTSÁG. Moszkvából jelentik: A Kess Tivarafti ügynökség közli, hogy a magyar kereskedelmi bizottság augusztus 7-én Moszkvába érkezett.

— Szabadon bocsátják a főtartóztatott román hajókat. Bucarestből jelentik: A román fővárosba érkezett hírek szerint az angol kormány úgy döntött, hogy a Bucegi nevű román hajót, amelyet másik két román hajóval együtt Port-Saidban visszatartottak, újból szabadon bocsátják. Az útjára engedett hajón jelentős gumi, autómotor és hasonló értékes áruszállítmány van.

— Letartóztatták a „Graf von Spee” szökött altisztjeit. Buenos Airesből jelentik: A délamerikai sajtó ismét a Graf von Spee személyzetének ügyével foglalkozik. Mint ismeretes az elsüllyesztett nagy német hajó tengerészait internálták és ezek közül többen megszöktek. A lapok híradásából kiderül, hogy az elmúlt napokban ismét három altiszt tűnt el, ezeket azonban most Buenos Airesben letartóztatták.

Sohasem tudhatod, hogy ki hallgat ki.

— A „győzelem záloga”. Londonból jelentik: Hinsley bíróos westminsteri érsek az angol katonákhoz intézett rádióbeszédében felszólította az angol fegyveres erők minden tagját, hogy zubbonyuk alatt vallás különbségre való tekintet nélkül viseljék azt a kis bakelitből készült keresztet, amelyet a „győzelem záloga” felirással láttak el és amelynek kiosztását a katonák között, hétfőn kezdték meg a tábori lelkészek.

— Augusztus 18-án megnyílik a „Deutsches Haus in Budapest”. A magyarországi németiség lapja a dr. Franz Basch kiadásában megjelenő „Deutscher Volksbote” legutóbbi számában közli, hogy a „Deutsches Haus in Budapest” augusztus 18-án ünnepélyes keretek között megnyílik. Majdnem egy esztendeje gyűjtötte a Volksbote a német háza a szükséges összeget. Most egybe gyűlt az a pénz, amelynek segítségével megnyílnak az a ház, mely a „Német Ház” feliratot fogja viselni. A megnyitás alkalmával nagy ünnepeket fognak rendezni a Volksbund rendezésében. A Német Ház megnyitását megelőzően augusztus 11-én Hidason nagy seregszemlét tart a Volksbund. Nagy programot állítottak össze az ünnepségre, melyen dr. Franz Basch beszémmel tart, majd a felvonulás után nagy beszéd mond.

(—) Betegsége miatt öngyilkos lett. Freidorfon a közönség istálló közelében levő kútnál megtalálták Vetralski Mihály tizenkilenc éves búzásai születésű fiadragságát. A nyomozás megállapította, hogy a fiatalember súlyos betegségben szenvedett és emiatt lett öngyilkos.

(—) Vakmerő betörés történt a Carol úton. Betörők hatoltak a Carol út 11 szám alatti festéküzletbe, amely Nothof N. tulajdona és onnan huszonkilencezer lei készpénzt vittek el. A betöréssel reggel, üzletnyitáskor fedezték fel és nyomban értesítették a rendőrséget, hogy a nyomozás során megállapította, hogy a tettesek a kirakat feletti ablak betörve felmásztak az üzlet feletti padlásra, a mely egyben raktár is. Ott egy dobozban tizenegyszer leit találtak. Azután a lépcsőkön lementek az üzletbe és az egyik fiókból elvittek tizenegyszer ezer leit. A betörők csak pénz kerestek és amikor a huszonkilencezer leit megtalálták, ugyanazon az úton, smylen bementek, újból elhagyták az üzletet és elmenekültek. Kézrekerítésükre megindult a nyomozás.

(—) Nijinsky Budapestben. A világhírű orosz táncos Budapestre érkezéséről ir rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket a Délibáb legújabb száma. Színes riportok, színházi beszámoló, kulisszámögötti pletykák, magyar írók kitünő novellái, gazdag filmrovat, társasági hírek, szépségápolás, tőkeletes képes heti rádióműsor, keresztretjvény, divat, humor és rengeteg szebbnél-szebb kép teszik páratlanul népszerűvé a legszebb s legolcsóbb képes színházi hetilapot.

(—) Hábóru a sivatagban. A végtelen homok-sivatagok között, porviharral, egyedülálló és szomorúsággal kizkötő katonák háborúja, aminő most az olasz és az angol afrikai haderők között folyik, egészen különleges bátorságot és kiképzést igényel a csapatoknak. Ezekről a trópusi viaskodásokról számol be rendkívül érdekes képek és helyszíni felvételek kapcsán Toinai Világlapja legújabb száma. Ezenkívül részletes térképek ismertetik a világpolitika főútereit; valamint az egyes hadszíntereket. Gazdag rejtvényrovat és humoros cikkeket tartkítják a Toinai Világlapja legújabb számát is.

(—) Az Állatvédő Egyesület ambulatóriumában korszerű és olcsó kezelést nyer mindenféle beteg állat. Nagyobb állatok bejelentése naponként délelőtt 5 és 7 között az egyesület ambulatóriumában: Belváros, Iparkamara palota. Ugyanitt kutyák is nyírnak olcsó árban a délelőtti órákban. Tagok díjmentésben részesülnek.

(—) Adomány. Taupál János és neje most tilték meg a legújabb családi körben ötvenedik házassági évfordulójukat Buziásfürdőn. Ezen alkalomból a Segítő Boldogasszonyról nevezett Katolikus Nőegyletnek ötszáz leit adományoztak.

Feljelentések áradata a mütalpbőr körül, melyről kiderült, hogy használhatatlan

— **Krassó megye új prefektusa.** Baleanu Ion ezredes, aki a közelmúltban Arad megye prefektusa volt, Krassó megye prefektusává neveztek ki. Az új prefektus, akit ugyanezt a tisztséget két esztendő előtt már betöltötte, tegnap Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezetői kezébe letette az esküt.

(—) **Megeyi szolgálati főnökök értekezlete.** Tegnap délelőtt Temes tartomány öt megyéjének szolgálati főnökei Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezetői elnökletével értekezletet tartottak. Az értekezleten a helytartóság területén levő nem megeyi székhellyel bíró városok képviselői is résztvettek. Ciupe dr. vezetői a megjelentekkel közölte a községek tisztviselőinek új szolgálati és rangbeli beosztásával kapcsolatos tudnivalókat.

(—) **Unitárius istentisztelet** lesz vasárnap a belvárosi lutheránus templomban délután 5 órakor.

— **NŐI HAJ A HAZA OLTÁRÁN.** Németországból érkezett egy igen érdekes hír, mely szerint a németországi nők felajánlották hajukat a hazának. Az összegyűjtött hajfonatból ugyanis különleges eljárással harisnyát és más ruhaneműt készítenek. A gyűjtésnek már eddig is igen szép eredménye van, mert például Thüringiában eddig már 180 kilogram női haját sikerült gyűjteni.

(—) **A pénzügyigazgatóság ügykezelésének felülvizsgálása.** A pénzügyminiszter megszorgította az egyes pénzügyi hatóságok működésének ellenőrzését és ebből a célból a központban ellenőrző csoportokat szervezett, amelyek időnként minden előzetes bejelentés nélkül megjelennek az egyes pénzügyigazgatóságoknál. Így érkezett meg most Temesvárra Muresanu Victor pénzügyi vezérfelügyelő, a temesvári pénzügyigazgatóság egykori vezetője, akit ellenőrző körúttára három felügyelő kísért el. Az ellenőrző csoport körülbelül két hónapig marad itt és a pénzügyigazgatóság második emeletén székel. Nemcsak az összes pénzügyi hivatalok ügykezelését vizsgálják felül, hanem megvizsgálják a közönség részéről írásban, vagy szóban előterjesztett panaszokat is.

(—) **Orvosi hír.** Dr. Wittenberg gyermekorvos ismét rendel.

(—) **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: öv. Wojcik Kázmérné született Bartek Erzsébet hetvenöt éves, Warth Mihály kereskedő hatvanhét éves, Mészáros István munkás hatvanöt éves, özvegy Schröder Jánosné született Mallinger Margit hetvenkét éves és Péter János napzamos nyolcvan éves.

— **Százitizenny éves szünetélyes táncos.** A neidenburgi aggok házában igen érdekes és jellemző lakója egy 111 éves, örök ifjú táncos. Az öreg még most is szünetélyesen táncol és a legutóbbi „örégek bálján” a táncversenyen első díjat nyert. A magas kort megért öreg úr egész 102 éves koráig földjét művelte s most csak pusztá „szeszélyből” bevonult az aggok házába. Sadowsky apó 111-ik születésnapját nagy murival ünnepelték meg, természetesen táncol egybekötte. Sadowskynak egy tüzes fiatal menyecske annyira megtetszett, hogy egész este vele táncolt.

Néhány hónap előtt Temesvárot: másfél millió lei alaptőkével részvénytársaság alakult meg, amely egy temesvári vegyészdoktor és volt városi tisztviselő szabadalma alapján mütalpbőrt akar gyártani. A vegyészdoktor és a részvénytársaság tagjai szerződésbe foglalták azokat a feltételeket, amelyek betartásával megindul a munka. A tőkével rendelkező tagok kötelezték magukat, hogy pénz, gépeket és anyagot bocsátanak a szabadalommal rendelkező vegyészdoktor rendelkezésére, aki mint technikai igazgató, a fizetésén kívül megfelelő haszonrészesevé is kikötött magának. Elhatározták akkoriban azt is, hogy a szintetikus talpbőrt, amelynek mintáját egy lepecsételt borítékba helyezték, külföldön is értékesítik. A tőkések és a vegyészdoktor közötti barátság azonban nem volt tartós. Hamarosan ellentétek támadtak közöttük és a helyzet annyira elmérgesedett, hogy a rendőrségre került az ügy. A vegyészdoktor ellen feljelen-

tést tettek és abban azzal gyanúsítják, hogy becsapta a részvénytársaság tagjait, mert az egész mütalpbőr szabadalma humbug. Hivatkoznak arra, hogy a készített mütalpbőr használhatatlan, kereskedelmileg értékesíthetetlen és ezáltal 307.000 lejjel károsította meg a tőkéseket. A csaláson kívül még azzal is gyanúsítják, hogy a szabadalomra vonatkozó okiratot hamisította. Állítólag bizonyítani akarják, hogy a szabadalomlevél nem készült 1918-ban és azt nem Bécsben adták ki, hanem a vegyészdoktor itt Temesvárot sajátkezileg készítette. A rendőrség a feljelentés alapján kihallgatta a csalással és magánokirathamisítással gyanúsított vegyészdoktor, akit őrizetbe vettek és átkísérték az ügyészségre, ahol nem találtak szükségesnek a letartóztatását és szabadlábra helyezték. A gyanúsított vegyészdoktor még tegnap délelőtt elhagyta az ügyészségi épületet, de azért az eljárás ellene továbbra is folyamatban van.

— **Borzalmas bányaszerencsétlenség Jugoszláviában.** Belgrádból jelentik: A lakoevizinai szénbányában egy tárna beomlott és 5 munkást maga alá temetett. Három közülük szörnyethalt, kettő súlyos sérüléseket szenvedett, Kraljevoból érkeztek segédcsoportok a bánya üzemének helyreállítására.

(—) **Warth Péter dr. alpolgármester gyászsa.** Az erzsébetvárosi Moldova-ucca 5 szám alatt meghalt Warth Mihály hatvanhét éves kereskedő. Gyászolja felesége, két leánya és kiterjedt rokonsága. A gyászolók között van Warth Péter dr. alpolgármester is, akinek az elhunyt unokabátyja volt.

— **Kedvezményes utazás a CFR vonalain.** Bucarestből jelentik: A CFR vasutigazgatóság augusztus 16. és szeptember 8. között úgy az odautazásnál, mint a visszautazásnál, augusztus 18. és szeptember 10. között személyvonatokon kedvezményes utazást biztosít a szébeni muntavásár látogatói részére legálább öt napos tartózkodás esetére. Az utasok oda egész jegyet váltanak személyazonosságát igazoló borítékkal és vissza ugyanezen jeggyel utaznak.

(—) **A lakbérleti adót a pénzügyigazgatóságon kell megfizetni.** Mint ismeretes, a kormány elrendelte, hogy a jelen költségvetési esztendődtől kezdve a lakók a rájuk kivett lakbérleti adót a pénzügyigazgatóságon tartoznak befizetni és azt nem a város szedi be. A város és a háztulajdonosok egyesülete felterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez, akit arra kért, hagyja meg a régi rendet és a lakbérleti adó beszedéséről továbbra is a város gondoskodik. A pénzügyminiszter azonban ennek a kívánságnak nem tett eleget és elrendelte, hogy a lakók a lakbérleti adót a lakbérszerződés láttaozásával egyidejűleg kötelesek leróni.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Gusz János tanigazgató Ervin Helmut nevű fia, Constantinescu Petre őrmester Petru nevű fia, Craiovan Octavian állami tisztviselő Silvia Elena Letitia nevű leánya, Braun Tibor műszerész Mária nevű leánya, Valea Grigore vasúti lakatos Stela Vioară nevű leánya, Sofron Iosif vasúti szerelő Iosif Ioan nevű fia és Pozsár András keztüykészítő András nevű fia.

RÖVID HIREK

Bucuresti. A CFR igazgatóságának közlése szerint Botosani—Dorohoi—Radauti és Vatra Dornei között megindult a rendes vasúti forgalom.

Ottava. A kanadai parlamentet november 5-ig elnapolták.

Vichy. Petain tábornagy, az afrikai gyarmatok közigazgatásának egyszerűsítésére törvényrendeletet adott ki. A rendelet kibocsátása napján megszűnt Francia-Afrikában a főkormányzói és három kormányzói állás.

Pozsony. Szlovákia déli részében Krisztus előtt 3000 évből származó sírokat fedeztek fel. A régészeti kincek feltárasára ásatásokat folytatnak.

Ankara. A török parlament tegnapi ülése előtt a török néppárt ülést tartott, amelyen Seydam miniszterelnök beszámolt az elmúlt hét nemzetközi eseményeiről. A párt a miniszterelnök jelentését egyhangúlag tudomásul vette.

A német gazdasági tér jövője: Délkelet-Európa jövője

Dr. Wohltat a gazdasági irányítás jelentőségéről

Wohltat dr. állami tanácsos, aki számos nemzetközi tárgyaláson, mint a német állam gazdasági szakértője szerepelt, érdekes cikket írt a Berliner Börsenzeitungban a nemzeti szocialista gazdaságpolitikának a délkelet-európai országokra gyakorolt gazdasági hatásáról. Wohltat megállapítja, hogy az 1938—39 évi politika fejlemények megteremtették a német gazdasági tért és az e térbe belekerült vidékek rövidesen alkalmazkodni fognak Németország magasabb életszínvonalához.

A német országoknak ez az összpontosulása és megerősödése újabb lendületet ad a délkelet-európai országokkal való áruforgalomnak.

Wohltat kijelentette azt is, hogy Németországnak Török- és Görögországgal való gazdasági kapcsolatai — amely országok a dunai tér szélén fekszenek — mindig hasonlóak voltak a többi délkelet-európai állammal fennálló gazdasági kapcsolatokhoz. E két ország mai politikai magatartása tehát nem feleltetheti el azt a tényt, hogy gazdasági fejlődésük mindenképp előtt a német vásárlástól függ.

A délkelet-európai államok helyzetének további fejlődését illetőleg Wohltat megjegyezte, hogy az elsősorban az illető államok gazdasági irányításától függ. Ezeknek az államoknak bizonyos évre szóló gazdasági tervet kell készíteniük.

— **Ez a háború — folytatja Wohltat cikke — eldönti majd, hogy Európát a szárazföld nyugati szélén fekvő angol gazdasági tömb befolyása alatt szervezik-e meg, vagy az európai államok együttműködésének természetes alapján, Európa közepén a hatalmas német gazdasági térrel. A délkelet-európai államoknak hozzá kell járulniuk a maguk részével ehhez a fejlődéshez, olyan törvényhozás és ügykezelés révén, amely hozzáidomítja a földművelést, a bányászatot, az ipart és a közlekedési eszközöket a megnövekedett szültséglethez és forgalomhoz. Miután ezek az előfeltételek fennállnak, közös intézkedések történhetnek a gazdasági válságokra, a nemzetközi adósságokra és az összes érdekelt országok devizagazdálkodására vonatkozólag. Magától értetődik, hogy egy ilyen nagy gazdasági térben, mint az európai lesz, egyszerűsíteni lehet a vámrendszert és meg lehet szilárdítani a valutákat.**

Mozi

MOZIK MŰSORA:

Péntek, augusztus 9.

APOLLO: Lafarge Maria bűnpere (francia film.)
CAPITOL: A lengyel hadjárta (német film.)
CORSO: Házasság részletekben (német film.)
SCALA: Tarzan és fia és Mickey Roney mint cowboy (angol filmek.)

SCALA-ban

A legjobb és legmulatságosabb

MICKEY ROONEY

COWBOY

és a legjobb

Johnny Weissmüller

a Tarzán fia

Kettős sláger

A jegy nélkül utazó cigányasszony, aki nem is ült vonaton, vita a tavalyi hóról és egyéb történetek a bíróság előtt

A büntetőjárásbíróság városovájában minden hely foglalt. Az egyik padon négy-öt fiatalember beszélget kedélyesen és nevetésük elárulja, hogy csak tanúk valamilyen perben. A sarokban meghúzódva két idősebb asszony vitatkozik. Szemmel láthatóan ellenfelek az egyik perben, mert villogó tekintettel méregetik egymást, de fékezik indulataikat. Nem mernek lármát csapni, de nem is érdemes, mert ahogy az egyik mondja:

— A bíró úr előtt majd kiderül az igazság!

Amíg az előszobában ideges a hangulat, addig bent a tárgyalóteremben nyugodt a léghő. A járásbírósi jegyző egymásután veszi elő az iratsomókat és a teremőr beszólitja a feleket. Kint sokan várakoznak, de néha csak több név kikiabálása után jelentkezik valaki. Számosan nem jelentek meg a tárgyaláson és ezért sok ügyet nem lehet letárgyalni. Több ügy elhalasztása után ezt a nevet kiabálja a teremőr:

— Radulescu Floarea!

Jelen, — hangzik az előszobából és nyomban utána megjelenik a teremben egy fiatal cigányasszony. A bírói emelvény elé áll és mielőtt a járásbíró kérdezne tőle valamit, máris megszólal:

— Nem vagyok bűnös, mert nem loptam. Boszszúból jelentett fel a Caldaras, mert nem hagytam el miatta az uramat...

Hová lett a tavalyi hó?

A cigányasszony után Lukács Mihály vidéki gazdát szólítják be a tárgyaló terembe. Személyi adatainak felvételénél kiderült, hogy harminchat éves és három hold földön gazdálkodik. Keresetéből három gyermekét is táplálnia kell. Lukács gazda a tavalyi hó miatt került a járásbíróhoz.

— Igaz, hogy megsértette a községi bírót és azt állította róla, hogy hazudik? — kérdezi a járásbíró.

— Nem tagadom... — kezdi a beismerő vallomást a vádlott, aki azután még elmondja, hogy a télen a nagy havazás után a szomszédja az udvarról összetakarított havat az ő istállója falánál hordta össze és emiatt az istálló fala nedves lett.

— Elmentem panasza a bíróhoz — folytatja a vádlott és kértem, tiltsa meg szomszédomnak, hogy a havat az istálló falához hordja. A bíró a kisbíróhoz utasított. Őt is megkértem, jöjjön el hozzám és nézze meg, mit csinált a szomszédom. Meg is ígérte, de hiába vártam, nem jött. Végre március elsején megjelent és megállapította, hogy az istállóm nál nincs hó és még nyoma sincsen annak, mintha ott nagy hókupac lett volna...

— Ez annyira bosszantott, — védekezik tovább a vádlott — hogy odakiabáltam neki: hazudik.

— Amikor a kisbíró magánál járt, volt még hó az istálló falánál, vagy nem volt? — teszi fel az újabb kérdést a járásbíró.

— Milyen lopásról beszélsz? — szakítja meg a szózatot a járásbíró.

— Hát amivel vádolnak, — válaszolja a cigányasszony.

— Most nem lopás miatt idéztek a járásbíróra, — mondja a járásbíró — hanem azért, mert jegy nélkül utaztál a vonaton.

— Erről nem tudok semmit... én nem is utaztam a vonaton... most is gyalog jöttem Temesvárra... hadarja a cigányasszony és közben azon töpreng, hogy mikor követhette el a kihágást. Hiába téri a fejét, nem emlékszik semmire és ezért még egyszer kijelenti:

— Az nem én lehettem...

A járásbíró ezalatt összehasonlította a kalauz által felvett jegyzőkönyvet a vádirattal és megállapította, hogy a két iratban szereplő név nem azonos. A tárgyalást tehát elhalasztják és a periratoakat visszaküldik az ügyészségnek, a vádlott nevének pontos megállapítása végett.

A cigányasszony tudomásul vette, hogy a tárgyalást szeptember 18-ra halasztották és kiment a folyosóra. Ott még gyorsan elpanaszolta, hogy mennyit gyalogolt, amíg bejött a városba és azután azzal a kijelentéssel, hogy aki sokat jár, keveset eszik, nyugodtan leült a földre, elővette tarisznyáját és falatozni kezdett.

— Akkor már nem volt, mert elolvadt — válaszolja a vádlott, de még hozzát teszi — de két hónapon keresztül volt...

A járásbíró egy tanút is kihallgat, aki hallotta a sértő szót és máris elhangzik az ítélet. Lukács Mihály ezer lei pénzbüntetést fizet a kisbíró megsértése miatt. Ezenkívül húsz lei perköltséget is viselnie kell.

Az ítélet után a sértett fél nagylelkűen odaszól az elítélteknek:

— Látod Mihály, miért nem kértél tőlem bocsánatot, mert megbocsátottam volna...

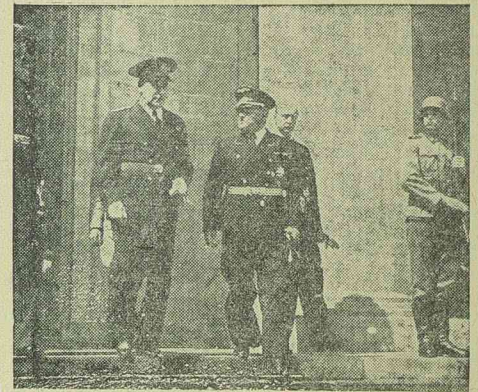
— Most már késő, — válaszolja Mihály gazda és miközben kimegy az ajtón, már azon töpreng, mi-ből fizeti ki az ezer leit, mert hát három gyerek is van...

Az ügy szereplőinek elvonulása után újabb nevet kiált ki a teremőr. Az egyik ügyben senki sem jelentkezik. Kiderül, hogy az idézést nem kézbesítették. A tárgyalást elhalasztják, de előzőleg ezer lei büntetéssel sújtják a kézbesítőt, akinek hanyagsága miatt a tárgyalást nem lehet megtartani.

Ahogy telik az idő egyre kisebb lesz az iratsomó a bírói asztalon és egyre jobban kiürül a váróterem. Délfelé az utolsó ügy is sorra kerül és azután csend lesz a folyosón, csak a teremőr léptei konganak, aki a tárgyalóterem bezárása után hazafelé indul. (kafer)

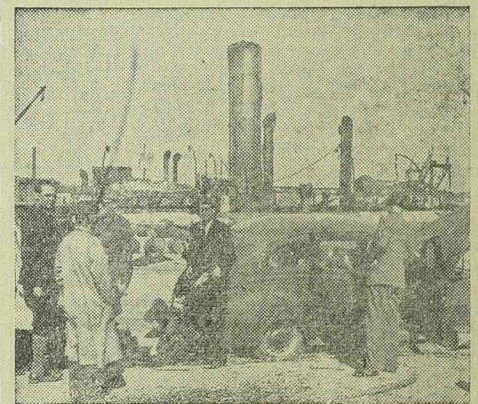

A Saar-vidéki németek visszatértek otthonukba. A hazatérőket virággal és baráti kézszerítással fogadták.

Romalo Alexandru

Románia új berlini követe megbízó levelének bemutatása után távozik a vezéri hivatalból

Külföldi újságírók megtekintik a szótrombolt diunkirchenei kikötőt

Luxemburgban falragaszokon közlik a lakosság-gal a német hatóságok rendeleteit

TIZENHÁROMMILLIÓ NÉGER ÉL AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

A néger nagy része munkanélküli. Arat a tudóvész. Néger politikai szervezetek küzdelme

A legújabb népszámlálási adatok szerint az Egyesült Államokban tizenhárom millió néger él, sorsuk azonban lényegesen rosszabb, mint a 117 millió fehér emberé.

Newyork a világ legnagyobb néger városa, amelynek 440.000 főnyi lakossága között azonban igen nagy a munkanélküliség. Egyes városnegyedekben a négernek nyolcvan százaléka munkanélküli. Különösen a tudóvész pusztít nagyon a négerek között, amennyiben százezer néger közül minden évben 250 hal meg ebben a betegségben, míg Newyork egész lakosságában százezer főre eszpen 60 tudóvész esik. A néger az Egyesült Államokban ma is főleg a déli államokban vannak túlsúlyban, ahol régebben a rabszolgaság divott. Míg az északi Maine államban csak egy ezrelék a néger száma, addig

Mississippi államban 52 százalék, vagyis többségben vannak. Az egész Egyesült Államokban 19 olyan terület van, ahol a néger száma a lakoságnak több, mint háromnegyed részét teszi ki. Ezek a területek mind a déli államokra esnek.

A nagy hatalóság ellenére is a néger gyorsabban szaporodnak, mint a fehérek, úgy, hogy 1986-ra már 13 millió néger lesz az Egyesült Államokban.

A néger érdekeit Amerikában két nagy szervezet képviseli, az egyik a renzeti néger kongresszus, nagy tömegszervezet, baloldali irányú és politikai harcra igyekszik a néger sorsán javítani. A második, a néger nemzeti társaság régebb, de kisebb is, főleg a középosztálybeli négerreket foglalja magában és igen óvatos politikát folytat.

Néhány hiábavaló vallomás

Sfetcu Petru, a Vestul szerkesztője, lapja legutóbbi számában Néhány hiábavaló vallomás cím alatt a következőket írja:

Személyes vallomást teszek. Arról van szó kedves olvasóm: kedvem lenne abbahagyni a mesterségemet. Idealista vagyok és túlságosan érzem a kezesülést, valahányszor az újságírás berkeiben látom az emberek rosszasságát. Más elképzeléssel indultam neki és bizonyára más dolgokat várt tőlem az olvasó. Útni akartam és én kaptam a pofont, az igazságot akartam hirdetni és hazugnak bélyegezték. Tűrtem! Mit is tehettem volna? En is megtehettem volna, mint akárki más, hogy felszínesen vizsgáljam a dolgokat és hogy ne izgassam fel magam. Nyakig belemáshattam volna én is a becstelenségbe. Bizony, mi mindent nem tehettem volna!

De engem más anyagból gyurtak. A dolgokat becsületesen, igazságosan, leplezetlenül a maguk nevében neveztem. Nem kerülgettem. Igazság, lelkiismeretesség, — ez az én bűnöm. Csak a Jóisten lenne a megmondhatója, hogy mennyi ellenséget szereztem magamnak.

Igy történt kedves olvasóm, hogy ma megtámadva az egyiket, holnap a másikat, „barátam”, a kikkel foglalkoztam, leselkedtek rám, mert megmutattam azt, amit meg kellett mutatnom és közben megfélemedtem róla, hogy ezek a senkiházik milyen önteltek és haragszanak, ha a szennyestiket a nyilvánosság előtt teregetem ki. Így szóltam: gyereink, segíts te is kimosni ezt a szennyest!

Ezek az én bűneim! Nem mehettem a dolgom után és nem hanyéltam, mint mások. Nem csukhattam be a szememet és nem dughattam be a füleimet. A „halott lovak patkójáról” szóló román közmondás szerint cselekedtem. És most? Úgy kell nekem!

Amíg eljutottam odáig, hogy egy-egy dolgot befejezzek, hogy egyeseknek megbízjaljam a fileit, addigra már untatótt is a dolog. Nincs igazad kedves olvasóm, ha elitész. Nem ismered a mesterségemet és megtörténhetik, hogy nem értesz meg úgy, ahogy kellene. Nem félek a vitától, sem ettől, vagy attól a gazembertől, hanem attól, hogy már nem leszek módomban az igazat megmondani.

Ezeket olvasva lehet, hogy ezt fogod mondani: ime a bolond! Lehet, hogy igazad van.

Engem is úgy ítélte meg, mint a többieket. Ezek elégedettek. Nem érezték bűnösnek magukat. Akit ma szidtak, azt holnap megcsókolják. Másokkal is megtették ugyanezt és — személyiség lett belőlük. Nem törődnek az igazsággal. Ez számunkra olyan régi pénz, amely elveszette értékét.

Az én helyzetem azonban más. Túlbecsültes vagyok. Nem tudom a „foglalkozásomat” úzni. Ezért akarom otthagyni a mesterségemet.

Nincs szerencsénk közelebről ismerni Sfetcu kollégánkat és azt sem tudjuk pontosan, mi készítette elkeseredett hangú elkécs megírására, de megértjük. Megértjük, hogy a sajtó dzsungeljében elfogja a magárahagyatottság érzése és minden küzdelem hiábavalóság. Az újságírás-hivatása azonban a küzdelem a szépért, jóért, nemesért és igazságért akkor is, ha ideig-óráig ügylátszik, hogy a harc hiábavaló. A komor hangulat, amelynek felhői most beborították az ő lelkét is, szétfoszlanak majd és Sfetcu is rájön, hogy az ő harca sem hiábavaló, idővel megtermi gyümölcsét.

Egy görög orvos hőstette:

Műtét a lángtengerben

Athénből jelentik: A lapok egy görög orvos rendkívüli cselekedetéről számolnak be. Demetrios Evangelos ismert athéni orvos, miközben egy vakbelsőoperációhoz készült, rendkívül kényelmetlen helyzetbe került. A páciens már elaltatta, amikor a klinika váratlanul tűz keletkezett. Az épülethől nyomban valamennyi beteget eltávolították és a görög főváros valamennyi tűz-őrsége a helyszínre sietett, hogy az egyre jobban elhatalmasodó lángokat elfojtsa. A veszedelem azonban egyre jobban terjedt és a klinika egyetlen lángtenger volt. Evangelos dr. azonban nem vesztette el önmagát és a halasztást nem tűrő műtétet nyugodtan elvégezte. Már a szomszédos helyiség is égett, a kivételes nyugalommal megállított orvos azonban semmivel sem törődött és néhány percen belül az operációt sikeresen be is fejezte. Ezután felemelte a beteget és az egyik még épségben maradt melléklépcsőn át kivitte az égő épülethől. Röviddel ezután a műtőre is átcsaptak a lángok és az épület romhalmazzá változott. A görög főváros legünnepeltebb embere ma ez a kötelességteljesítő, derék orvos.

Este tíz óra után tilos bármely rádióállomás hallgatása

Temes-Torontal megye rendőrsége közli: Miután megállapítást nyert, hogy egyes külföldi rádió leadóállomások tendenciózus híreket terjesztenek, amelyek alkalmasak arra, hogy a békés lakosság körében nyugtalanságot keltsenek, a következő rendelkezéseket közlik:

A budapesti rádióállomások bármilyen leadását hallgatni szigorúan tilos.

Ugy a magánlakásokban, mint a nyilvános helyiségekben szigorúan tilos bármelyik rádióállomás politikai híreinek meghallgatása és kizárólag szórakoztató zene hallgatását engedélye-

zik.

Este tíz óra után úgy a magánlakásokban, mint a nyilvános helyiségekben tilos bármilyen rádióműsor hallgatása.

Tilos úgy a magánlakásokban, mint a nyilvános helyiségekben a nyitott ablak vagy ajtó melletti rádiózás. Ez nincs megengedve sem nappal, sem éjszaka. Szigorúan tilos minden rádióhallott hír terjesztése vagy kommentálása.

A fenti rendelet ellen vétőket az érvényben levő törvények alapján bíróság elé állítják.

A zombolyai rablógyilkos a bíróság előtt

Elrendelték elmeállapotának megvizsgálását

Ez év január 18-án reggel Zsombolyán meggyilkolta, holtan találták Hilger Magdolna hatvanhárom éves asszonyt, aki egyedül lakott házában. Az öregasszonyt álmában lepte meg a gyilkos, aki leütötte, majd kirabolta a lakást. A csendőrség megállapította, hogy a tettes éjszaka betört a ház egyik ablakát és azon keresztül bemászott a hálószobába és a szekrényben pénz után kutatott. A zajra felriadt az asszony és kiáltozni kezdett. A betörő erre rátámadt, egy fadarabbal, amelyet a holttest mellett megtaláltak,

többször fejbeütötte, majd megfojtotta.

Azután nyugodtan tovább folytatta a keresést és az egész házat felforgatta. A földön szétszóró aprópénz mutatta, hogy megtalálta a pénzt, amelyet magához vett és azután elmenekült.

A csendőrségi nyomozás során a gyanú Jámor József harminc éves napszámosra terelődött, aki a gyilkosság felfedezése után eltűnt Zsombolyáról. Kézrekerítésére megindított nyomozás rövidesen sikerrel járt, mert Kécsa községben a nővérénél megtalálták. Kihallgatása alkalmával beismerte a rab-

lógyilkosságot. Elmondotta, hogy a gyilkosság előtti napon

az öregasszony udvarán fát vágott és akkor hátrázta el a gyilkosságot, mert biztosra vette, hogy a házban nagyobb összeget fog találni. Hiába forgatta fel azonban az egész házat, csak hétezer lei került a kezébe. A csendőrség meg azt állította, hogy a büntény elkövetésénél egyik zombolyai ismerőse is segédkezett neki, de később bevallotta, hogy valótlanul mondott és egyedül ölte meg az öreg asszonyt.

Jámor József ügyében a temesvári büntetőtábla csütörtökre tűzte ki a tárgyalást. Ezen a vádlott, aki különben vizsgálati fogságban van, zavarosan viselkedett s az elmebaj tüneteit mutatta. A tárgyaláson megállapították, hogy Jámort egyrészben már kezelték a zombolyai elmeegógyintézetben és ezért úgy a védő, mint a táblai ügyész elmeállapotának újbóli megvizsgálását kérte. A büntetőtábla elrendelte a vádlottnak orvosi megfigyelés alá való helyezését és a tárgyalást szeptember 12-re elhalasztotta.

A pingvinek birodalmában

Santiago de Chile, július 30. Byrd amerikai ellentengernagy, a leghíresebb élő sarkkutató most érkezett vissza legújabb délisarki felfedező útjáról Chilébe és érdekes előadás keretében beszámolt tizenkötévi kutatásainak tapasztalatairól. Byrd szerint

a jégelt borított Déli sark valamikor trópusi vidék volt magas hegylancokkal. Hogy ember élt-e ezen a területen, azt még eddig nem lehetett megállapítani. Byrd szerint a Déli sarkvidék valamikor ismét lakhatóvá lesz,

de csak az esetben, ha nem következik be újabb jégkorszak a föld történetében. Persze igen messze van még az az idő, amidőn emberi településre alkalmas lesz a Déli sark, mivel a jég olvadása olyan lassú, hogy csak a legfinomabb precíziós műszerekkel mérhető. Ilyen körülmények között

millió évekbe kerül, míg a Sarkvidéknek körülbelül ötezer láb vastag jége olvad.

A Sarkvidék hidegéről beszélve, azt mondotta, hogy ez olyan rendkívüli hideg, amilyenről csak annak lehet fogalma, aki ott járt. Volt eset, hogy miután hatvanfokos hideget mértek a műszerek. Természetes, hogy ilyen hidegben a bacillusok életképtelenek, ezért

az expedíció tagjai sohasem hűttek meg és sohasem kaptak influenzát.

Ez is bizonyítja, hogy a meghűléseket a bacillusok okozták. Az expedíció egyik tagját rettenetesen kínozza az asztma és lefogott hatvan kilométerre a sarkvidéki levegő azonban teljesen kigyógyította és nemsokára huszonöt kilót hízott. Azóta hat éve él az Egyesült Államokban, anélkül, hogy egyetlen asztmatikus roham is érte volna.

Az ilyen nagy hidegekben a lélegzet pillanatok alatt megfagy és olyan zajt okoz, mint a távozógőz.

A Déli sarkon sokkal hidegebb van, mint az Északi sarkon, ahol az átlagos hőmérséklet harminc fok. Ami-

kor Byrd tengernagy az északi sarkvidéken tartózkodott, olyan eszkimó faluban lakott, amely csak ezerkétszáz kilométerre volt az Északi sarktól. Itt azonban nyáron virágok nyíltak és füvek sarjadtak, amelyeknek sarki ökrök legeltek. A Déli sarkon azonban nincsen semmiféle fű és a terület egyetlen lakója a császár-pingvin, amely tojásait a hat hónapig tartó sarki éjszakában tojja és kelti ki. Nyáron meglátogatják ezt a vidéket a bálnák, fókák és néhány tengeri leopárd. Valószínűleg vannak a délisarki tengerben is halak, de

Byrd expedíciója egyet sem tudott fogni. A pingvinek gyomrában azonban találtak belőlük néhányat.

Hogy a Déli sark valamikor forró égövi vidék volt, bizonyítja, hogy az expedíciók során különböző ásatag leveleket találtak, amelyek széná válnak. Természetesen ezek a széntelepek a nagy távolság miatt semmit sem érnek.

A Byrd-féle expedícióban huszonkét tudományág volt képviselve. Maga a Déli sark a tenger felett 2700 méter magasságban fekszik. A Déli sark területi hovatartozandósága még nagyon bizonytalan kérdés. Byrd maga ötszáz ezer négyzetméternyi területen üzte ki az amerikai csillagos lobogót.

A cseh népre jobb jövő vár

Prágából jelentik: Elias cseh miniszterelnök csütörtöki rádióbeszédében az aratási és betakarítási munkálatok lelkidiszteretes és kellemes időben történő elvégzésének fontosságáról beszélt. A cseh nemzet kötelessége és hivatása — mondotta Elias miniszterelnök — hogy a front háta mögött, melynek szakaszain a nagy német birodalom és annak hatalmas Vezére vívja nagy harcat, teljesítsük polgári kötelességünket, hogy megszülessen az új európai rend, melyben Csehország jövője nemcsak biztosítva lesz, de a cseh népre rávirrad az igazi boldogság.

KÖZGAZDASÁG

Uj törvény rendezi az ingatlanamortizációt az adókiivetéseknél

Az illetékegyenértékadó alkalmazásának újabb szempontjai

Az illetékegyenérték rendszerre az 1939. április 1-iki törvényben gyökeres változások ment át. A pénzügyi jogi elmélet szerint ez az adó kárpótlás az állam javára azon ingatlanokért, amelyek huzamos vagy éppen állandó időtartamra a forgalomból kivonottnak jellegűknél fogva. A most említett törvény megtörte ezt a szorosabb értelmezést és bevezette a „természetiknél fogva” és a „rendeltetésük szerint” ingatlanosított javak fogalmát, amelyet eddig csak az okirálási magánjog ismert. Ezt a két ingatlan-kategóriát a multévi április elsejei törvény is illeték-egyenértékadó alá helyezte. Az első kategória szerint minden ingatlan, amely valamely ipari vagy kereskedelmi vállalat céljára szolgál „természetiknél fogva” ingatlan. Így ha egy vállalat idegen telken raktárt, kutató, üzemépületet stb. létesít, úgy az egész idegen telek értékét is beszámítja az illetékegyenértékadó megállapításánál. Rendeltetésük szerint ingatlan a vállalat minden berendezési tárgya, amely tartós jelleggel a vállalat céljait szolgálja.

Az 1940. április 1-én megjelent kivételes pénzügyi intézkedésekről szóló törvény módosította a multévi törvénynek az amortizált értékek felszámítására vonatkozó rendelkezést. Míg az 1939. évi törvény szerint, ha a vállalat egészben vagy részben leírta a mérlegben ingatlanát és berendezési tárgyait akkor azok értéke a beszerzési ár szerint vétetik fel, míg a módosítás szerint a legutóbbi mérleg szerinti értékben.

A két intézkedés között tehát lényeges az eltérés, amely látszólag hátrányos a kincstár részére, de a helyzetet ki fogja egyenlíteni egy most készülő új pénzügyi törvény, amely az egyes adó kiivetésére is ki fog hatni. A tervezet szerint a jövőben nem lehet leírni az ingatlanok értékéből, amit az is indokol, hogy a jelenlegi viszonyok mellett az ingatlanok értéke évről-évre nő és nem logikus az értékéből való leírás. Ezzel szemben a berendezési tárgyak leírását, az új törvény meg fogja engedni, mivel azok természetes kopásnak vannak kitéve.

Megállapították a kenyér új hatósági árát

A város vezetését állandóan foglalkoztatja a lakosság kenyerrel való ellátásának kérdése. Tegnap délelőtt a polgármesteri hivatal meghívására megjelentek az összes pékek a városi gazdasági hivatalban és Loichita Eutim dr. gazdasági tanácsnok bemutatott raktárkönyveket, amelyekből megállapították a pékek liszt-készletét. Utána a malmok képviselői tanácskoztak a gazdasági tanácsokkal és bejelentették, hogy augusztus 15-ig mennyi lisztet tudnak a pékek rendelkezésére bocsátani. A város ármegeállító bizottsága azután Tieran Emil dr. alpolgármester elnökletével, a pékek és malmok képviselőinek jelenlétében füst tartott, amelyen Loichita Eutim dr. tanácsnok ismertette a tény-

állást. Az ármegeállító bizottság hosszabb tanácskozás után elhatározta, hogy a maximális árakat megváltoztatja. Ezúttal a fehér, azaz nullás liszt árát is megállapították és pedig a malomban történő vételnél 13 lejlel különkint, a félbarna liszt árát pedig a malomban 11 leiben szabták meg. Ennek alapján a fehér kenyér árát 14, a félbarna kenyérét pedig 12 leiben szabták meg különkint. A pékek kötelesek legalább annyit félbarna kenyeret forgalomba hozni, mint tiszta fehérét. Kötelességévé teszi a város a pékeknek azt is, hogy lehetőleg barna kenyeret is süssenek különkint 8,50 leies árban. Ez a rendelkezés augusztus 15-ig marad érvényben.

A konverziós veszteségek felértékelése és a felszázalékos részvényilleték

A pénzügyminisztérium megállapította, hogy a közpénzbankok egyrésze késlekedik a felszázalékos részvényilletékre vonatkozó vallomás megtételével. Ennek oka az, hogy ezek a bankok nem tudják felértékelni konverziós leírásait és így a részvények értéke sem állapítható meg. A minisztérium megkönnyíti ezeknek a pénztárfelvezetőknek helyzetét és felhívta azokat, hogy új kérvényt adjanak be, a melyhez a mult évi mérleget és nyereség-vesztésszámlát csatolják. Ezeket a kérvényeket a megfelelő mellékletek kíséretével kell benyújtani. A konverziós leírások mértékét a pénzügyminisztérium állapítja meg és így az egyes részvények forgalmi értékét is. Amennyiben a bankok részvényei időközben gazdát cseréltek — akár a tőzsdén, akár a tőzsdén kívül — úgy a kérvényhez a legutóbbi átruházást igazoló okmányt is csatolni kell, hogy ez az érték a forgalmi ár megállapításánál figyelembe vételessék.

— A vállalkozói szerződések illetéke. Egyes pénzügyigazgatóságokon visszaautasítják a folytatólagosan végzett közzállalkozási munkaterv illetékesét, ha a vállalkozó az előző munkaterv illetékének lefizetését nem igazolja. Mivel ez az eljárás a közhatalmasoktól vállalt munka elvégzését hátráltatja, a pénzügyminiszter úgy intézkedett, hogy nem kell az előbbi illeték lefizetését kérni, ha a költségvetésen a hatóság igazolja az illeték kifizetését. A pénzügyi hatóságok később ellenőrzik, hogy a bélyegtörvény 15. szak. 3. §. és 4. szak. 17. §. szerinti illetékek kifizetését nyertek-e?

(=) Bánsági gabonaárak. A bánsági gabonapiac általában csendes és csak takarmányára iránt mutatkozik kereslet. A piaci árak a következők: búza 680, tengeri 630, napraforgómag 875, takarmányára 500, tökmag 1650 lei százkilónként. Kamilla tea 60—70 lei, fodormenta 70 lei kilónként.

— Jó tengeri és répatermés lesz. A földművelésügyi minisztériumba érkezett mezőgazdasági jelentések szerint az utóbbi időben esett bőséges esők igen jó hatással voltak a kukorica fejlődésére, valamint a répara is. Az eső miatt megszaktak csepelési munkálatok ismét megkezdődtek és befejezés felé közelednek. A fővárosi malmok 6,60—7,90 leies árakon vásárolták a búzát.

A kompenzációs devizákat az év végéig értékesíteni kell

Az ezévi március 2-iki törvény úgy intézkedett, hogy az, 1939. szeptember 17-ig engedélyezett kompenzációs árucserék lebonyolíthatók. Ennek ellenőrzésére bizottság alakult, amelyet egy most megjelent rendelettörvény megszüntetett és a bizottság hatáskörét a nemzetgazdasági minisztériumra ruházta át. Egyben elrendeli az új törvény, hogy a kérdéses ügyletek lebonyolítását 1940. december 31-ig kell lefolytatni és ezalól a minisztérium adhat meghosszabbítást. Szükséges, hogy igazoltassék, hogy az ügylet valóban mult évi szeptember 17-e előtt kötött (hiteles kelet) vagy, hogy ezen időpontban a kompenzációs árucserre már lebonyolítás alatt állott. A december 31-iki határrnapig az árucserével kapcsolatos kivitel devizákat értékesíteni kell.

— A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalékos felárral: angol font 851,80—877,37, dollár 211,65—217,97, svájci frank 48,13—49,58, palesztinai font 852,84—878,40, egyiptomi font 873,54—899,78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567,87—584,91, svájci frank 32,05—33,05, francia frank 3,24—3,31, márka 49—50, olasz líra 7,17, (felár nélkül) pengő 26,50—27 (felár nélkül), cseh korona 4,68—4,77, dinár 2,89—3,05 (felár nélkül), török líra 82,92—92.

— Mikor esedékes a tőzsdén a nemzetvédelmi adó fizetése? A kétszázalékos nemzetvédelmi adó kérdésében érdekes vita merült fel, amely a tőzsdék forgalmát érinti. A kérdés az, hogy a stronizozott tőzsdéi eladások után jár-e nemzetvédelmi adó. Ha az eladás nem a tőzsdén kötetik, a kérdés egyszerű. A nemzetvédelmi adóról szóló törvény szerint a 2 százalékos adó az árú átadásánál fizetendő, tehát, ha az árú át nem adatik a valóságban, úgy nem is kerül sor az adó fizetésére. A tőzsdék azonban a kötvény bejegyzésénél követelik a 2 százalékos adó kifizetését, aminek következménye az, hogy az ügyletkötők tartózkodnak a tőzsdén való kötésektől. A tőzsdék vezetőségei most módot keresnek a kérdés áthidalására.

A TERMÉSZET ÉLETE

A vetélylárak

Augusztus havát írják, a Kárpátalja csendes vidékére érkezett az aratás ideje. A tengeri és a zab még a teljes érés idejét éli, de egyéb őszi vetések a hegyvidéki gazdák hűvösebb éghajlata alatt is e hóban már kasza alá érnek. A szántóföldek közé ékeket szénatermő rétek fejlődő sarjja, a megkészt vadvirágoktól behintve, a fehér réti here virágaitól tarkítva, szinte balzsamosá teszik a hegyvidék önzóndús tiszta levegőjét. A hegyoldalak déli lankáin megújzódo nyiresben, itt-ott már jelentkezik a halál küldőnce, és sárga színt öltet a nyírfák koronáira. „Főnn a hegyvidéken közeleg az ősz”. Lent a völgyben még a nyár az úr, de a hegyeket borító sötéten zöldelő fenyesben, éjszakkánkint, már bebe lopóznak a tél előőrsének kénjei, hogy a tájat kikémlelve azt előkészítsék a tél sikeresebb bevonulására. Erdőt, mezőt benépesítő állat- és madárvilág, még mindég terített asztalra találnak az életterükön. A hegyek oldalán elterülő vágásokban most érik a havasi málna és az áfonya, a medve és a borz kedvelt csomagéje, ezt felváltva követi az erdei szeder, vadkörte, vadalma, csipkebogyó és egyéb erdei vadgyümölcs, amelyek kedvenc eledel a természet szabad gyermekeinek. A határban még kintlévő tengeri és zab, a hegyvidék egyes állatfajának is csábító kedvenc eledel, amelyből még akkor is kivesszik ők a dézsmát, ha a gazda éjjelenként ott virraszt féltett vetései mellett.

A lenyugodt nap piros esthajnalpírja is eltűnt már a nyugati tájról, amely után lassan beállt az éj a kárpáti hegyláncok komor világába. A hegyél irányából végig száguldó gyenge szelcske megzörgeti a tengeri haragosan zöld levelezetű, majd utána csend, néma csend borul a tájra, amit csak nagy ritkán zavar meg a tisztásokon és tarlókon egerészgető róka rekedt ugatása.

A sötétlőn zöldelő fenyesek elrejtett zugaiban zőrej, mozgás zavarja meg az erdő csendjét, majd utána az erdei nagy fülesbagoly ismert hu-húja, vésses hangja töri meg a csendet, amellyel jelzi az erdő rejtekében megfeküdt vaddisznó konda megmozdulását, amely óvatosan vonul a déli oldal bükkösébe, majd éjfél felé ki az erdőszéli szántóföldek vetései közé. A hegyél cserkésző útján, mint egy kísértes árny surran végig nesztelenül a hiúz, hogy a hegynerger rendes vadváltóján lesből, megfoghassa prédáját. Egy újabb bagolyjelzés vegyül az erdei zajba, amely az erdő nagy remete vadkanjának mozgását jelzi, amint tova tűnik az erdő szélek felé, majd újra csend váltja fel a vad elvonulásának zaját. Főnn az égbolton foszforeszkálva nagyognak a csillagok, lassan kialszanak a tengeri vetést őrző örök tüzei is, álom fogja el a tengeri páztor szemét, fejtét a subájába rejtve, átadja magát az álom édes világnak. A tengeri vetés erdőszél felőli részén, egy félelmetes nagy alak jelenik meg, a fejét felvágva, bele szagol a levegőbe, majd nagyokat fújva, belevágja magát a csábító tejes kukoricásba.

A csörgedező patak kavicsos medrén egy idomtalan nagy alak gázolt át, hogy annak partján felkúszva, átváltson a szántóföldek irányába, a szemfüles kukiv rá is kiabál a jövővenyre, mintha jelezni akarná, hogy ne menj, mert ott van a riválisod. A barna medve megúnta a málnázást, kikíváncsolt az erdő szélére tejes tengerire. Lehorgasztott fejére csillag a mackó, majd megáll az erdő szélén, a kő ramm meg, kémeleve, csend, mindenhol csend, csak a tengeri leveleit zörgeti meg olykor-olykor az éjjeli hívós szellő. A mackó mohó étvágygal két lábra emelkedve, egymásután fogyasztja el a tejes tengeri csöveket, megfedekezve az óvatosságról is, amíg dőn egy erős fújás böffentés, zavarja meg lakomáját. A vadkan közelébe ért, aki őt észrevéve jelezte a nem kívánt találkozást. A két vetélylár, a két robusztos erő találkozott a terített asztalon. Felborzódnak a sörények, szembe áll a két hatalmas erő mindkettő úr akar lenni az életterén. Oldalozza támadnak egymásra. Tajtékzik a vadkan szája, csat tagnak az agyarak, vérben forognak a mackó apru szeméi, amely labdaszerű könnyedséggel dobja magát keresztül a vadul csapkodó, turó vadkan hátán. Repül a föld egymás szemük közé, itt is ott is egy egy véres szörcomos tarkítja már az irtózatos küzdelem helyét, még végre a két egyenlő erő, bá megtépázva, de megalázatlanul edőbb áll. Másna a felkelő nap, egy irtózatos küzdelem színhelyét tárja a csodálkozó tengeri föld gazdája elé.

Biró Pál.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10

SPORTESEMÉNYEK

Teljesen átszervezik a román sportot

Bucurestiből jelentik. A fővárosban megjelenő „Universul-Sport” című sportlap a következőket írja: Az ország új politikai irányzata minden tevékenységi ágat élénken befolyásol. A sport, amelynek a mai államéletben rendkívül fontos és jól körülvezetett szerepe van, nem lehet kivétel és nem vonhatja ki magát az általános irányelvek befolyása alól. A sportot, később, vagy korábban teljesen átszervezik az új életformáknak megfelelően. A nemzeti bajnoksággal kapcsolatban a legfőbb fórum-

nak van döntő szava és az eddigiek szerint az ezzel összefüggő problémák megoldására a következő három irányelvet állították fel:

1. A nemzeti képviselők romanizálása.
 2. A zsidó jellegű egyesületek kiküszöbölése.
 3. Igazságot kell szolgáltatni azoknak a román egyesületeknek, amelyeknek vitás ügyei vannak.
- Természetes az egyelőre csak egy szűk keret, amely később nagy munkatervvé szélesedik ki.

Chinezul-UDR barátságos mérkőzés lesz vasárnap

A Chinezul csapata megkezdte a komoly előkészületeket a bajnoki szezonra. A lila-kék csapatot több játékosal megerősítették és a csapat az eddigi tréningmérkőzéseken kielégítően szerepelt. Az első komolyabb erőpróbára azonban vasárnap délután kerül a sor, amikor a resciai UDR csapata lesz a Chinezul ellenfele. A resciai csapat játékosai máris formában vannak és így ezen a barátságos mérkőzésen a lila-kék csapatnak komolyan kell játszania, ha megfelelő eredményt akar elérni. A közönség tehát ez alkalommal meggyőződhetik a Chinezul játékerőjéről. A Banatul-pályán délután hat órakor kezdődő mérkőzés iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Sporthírek mindentől

Isztanbuli jelentés szerint a török atlétikai szövetség Alapok körülbekintéssel készül a Balkán Atlétikai Játékokra. Egyik atlétikai versenyt a másik után rendezik, amelyen a török atléták figyelemreméltó eredményeket érnek el. Az ideai versenyeket ugyanis Törökország rendezti.

A kerületi atlétikai szövetség augusztus 17-18-ik napjaira Kolozsvárra városközi mérkőzést kötött le, melyen mindkét részről számonként 2-2 versenyző fog indulni. A viadal részleteit most dolgozzák ki.

A NAC nem indul a B. ligában. A nagymúltú városi egyesület vezetősége elhatározta, hogy nem indítja csapatát a B. ligában, mert a csapat 2 év alatt nem tudta felküzdeni magát az A. ligába és a B. ligában való küzdelmet az egyesület anyagi nem bírja. A kerületi bajnokságban főleg ifjúsági játékosokat szerepeltet a NAC, amatőr alapon. A csapat edzője Bartha Józsa többszörös válogatott játékos lesz.

Ötven csapat nevezett az újból felélesztett Magyar Kupa-mérkőzésekre. Ezek közül 32 budapesti, 18 vidéki.

Újból megváltoztatta a kupabizottság a harmadik kupadöntő időpontját — bizonytalan időre. A Rapid és Vénus ugyanis nem fogadták el a kitűzött augusztus 18-iki időpontot. Az 1940-41-ik évi kiírású mérkőzések szeptember 8-án kezdődnek.

A Venus és a Rapid megkezdtek edzéseiket

Bucurestiből jelentik: A Venus és a Rapid játékosai megkezdtek az edzéseket és rendszeresen folytatják őszi előkészületeiket.

A Venus edzője János vezetésével megkezdődtek és azon csaknem valamennyi szerződötett játékos megjelent. Bodola, aki mint ismeretes az elmúlt szezon végén megsérült, teljesen rendezett és a többiekkel együtt végezte el a gyakorlatokat.

A Rapid edzéseit is megjelentek a szerződötett játékosok, itt Auer vezette a tréningeket. Két kapus játékot is tartottak.

— Az ön nagy hírű földije, Valasquez, festette. A kép címe Maria Henriquete Conception infánszó és völégénye.

A festmény a terem legszebb helyét foglalta el és a padlótól a padmalig ért. A háttér perzselő napsugarú virágok, fás, spanyol tájat ábrázol, a melynek előterében a fenséges jegyes pár teljes életnagyságban áll. Juan Battista herceg, a völégény, jobbával magához öleli derékon az infánszót, aki mosolyogva hajtja fejét az ifju vállára.

— A helyzet a képen a következő, — szolt magyarázólag a király.

Ezzel szorosan mellém állott, derekamra tette jobb karját és gyengédem magához vont. Nekem is kedvemre volt ez a játék és azért mosolyogva hajtottam a fejemet a vállára, amint azt a képen látható jelenet mutatta.

Percekig állottunk így a kép előtt, amely mint-ha nem is festmény, hanem a mi alakjaink visszatükrözése lett volna. Hogy rajtunk mi szabású, amazokon pedig régies spanyol szabású ruha volt, az pusztán a fényugarak délibábos szeszélyeskedésének tetszett.

Andalító volt ez a mozdulatlanság.

A király aztán hirtelen félém fordult és mielőtt csak rá is gondolhattam volna, hogy mit akar, szájon csókolt.

— De, felség, ez már nem Velasquez képének utánzása. Ez nincsen rajta a kettős portrén.

A király nevetett:

— De a képen látható jelenetnek bizonyosan ez volt a folytatása!

Ezt én is valószínűnek tartottam és helybenhagytam.

Aztán tovább gyönyörködtünk a többi képen, majd felkerestük a kastély téli kertjét. A nagy magas pálmák, orchideák, halványlilla lótszok és egyéb buja délszaki növények egy pillanatra azt a hangulatot keltezték bennem, mintha újból Indiában lennék. Elkomorodtam és azért egy pillanatra erősen magamhoz szorítottam Lajos király karját, amelyen karom nyugodott, mintha ezzel védelmet keresnék a mult emlékeivel szemben.

A király ezt az önkénytelen mozdulatomat félremagyarázta, mert hirtelen megölelt és megcsókolt.

— Felség, — mondtam nevetve, itt nincsen semmiféle kép, amelyet utánozni akarna.

RÁDIÓ

PÉNTEK, AUGUSZTUS 9.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.15: Motoi Petrica zenekara. Közben 14: Hírek. 19.50: Magyaryelvű hírek. 20: Időjelzés, előadás. 20.20: Stroeescu Constantin énekel. 20.40: Hírek. 21: Giugariu Angela zongorázik. 21.25: Badescu Constanta énekel. 21.45: Bonis Iuliu csellón játszik. 22.05: Hírek, sport. 22.25: Német, olasz, francia és angolnyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Sárközi Gyula cigányzenekara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: Heineemann Sándor jazz zenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Irország, előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Strauss Richard: Halál és megdicsőülés, szimfonikus költemény, hanglémez. 18.45: Bulgária, előadás. 19.05: Sportközlemények. 19.15: Az Aranyhegedű pályázat nyolcadik hangversenye. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Berzsenyi László dr. és Villax István dr. két zongorán magyar nótákat ad elő. 20.50: Donna Vanna, dráma, 3 felvonásban. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Luitpold Gantner énekel zongorakísérettel a magyar-német művészesere keretében. 23.40: Farkas Béla cigányzenekara. Közben 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.25: A vöröskereszt szerepe a háborúban, előadás. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Szalonzenekar. 22.45: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 10.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.15: A Botez testvérek zenekara. 14: Hírek. 14.30: Radu Ioana énekel. 15: Közlemények. 19.50: Magyaryelvű hírek. 20: Időjelzés, a rádió postája. 20.15: Egyházi zene hangfelvételről. 20.40: Hírek. 21: Könnyű és tánclemezek. 22: Hírek, sport. 22.20: Német, olasz, francia és angolnyelvű hírszolgálat. 22.40: Tánclemezek.

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRIS

50

A felszolgáló inas betöltötte csészéinkbe az aranyos, illatos teát és aztán várakozott, hogy a további felszolgálást végezze. Azonban erre nem került sor.

— Elmeget, Johann, — mondta a király, — majd magunk szolgáljuk ki magunkat.

Az inas hajbókol és nesztelen léptekkel eltávozott.

Pompás volt az uzonna kettesben Bajorország királyával.

Tányérjainkra én raktam az ételeket, a pezsgőt pedig az uralkodó töltötte.

— Egészségére, sennora, — szolt a király, a mikor először kocintottunk.

— Az ön egészségére, felség.

Mikor később ismét ittunk, csak némán néztünk egymás szemébe.

De poharaink harmadszori összecsendülésénél a király már ezt mondta:

— Barátságunkra, sennora!

— Igaz barátságunkra, felség!

— Örök barátságunkra! — javította ki szavaimat a király.

Az uzonna végén a király azt ajánlotta, nézzem meg a Belvedere képtárát. Igazi csemege volt annak megtekintése. A világ híres mesterelmek művelői válogatott gyűjtemény volt ott.

— Az értékes festmények, amelyeket megbízottaim mindenféle összevásárolnak, először ide kerülnek. Itt tartom azokat néhány hétig és egymagamban zavartalanul élvezem szépségüket. Amikor már telesszám magamat azzal a gyönyörűséggel, amelyet magukból árasztanak, csak akkor kerülnek a nyilvános képtárba.

Felhívta figyelmemet egyik újabb szerzeményre.

— Bocssáson meg, sennora, de most valahol a délvideken járunk, ahol forróbban lüktet az emberek vére.

Valahogyan magam is úgy éreztem, azonban nem szoltam.

— Talán már készülődhetnék hazafelé, — jegeztem meg később.

— Akkor térjünk vissza az ebédlőbe és erősítse magát az utazásra még egy pohár pezsgővel.

Néhány perc múlva ismét a kezünkben voltak a poharak a gyönyörű itallal.

— Barátságunkra! — szolt a király kocintás közben.

— Barátságunkra, felség!

Letettem a kristálypoharat és menni készültem. Nem engedett, ismét töltött, megint megcsókolt, de nem egyszer és nem kétszer. Felpezsdült a vérem és visszacsókoltam.

— Erre újból felragadta a poharat:

— A boldogságunkra!

— Legyen felségéd óhaja szerint.

Csókóznunk következett.

Természetes, hogy ezek után csak mintegy másfél óra múlva indultam haza.

Arcom ragyogott a boldogságtól, amikor a kastély előtt hintóba ültem. Amikor a hintó megindult, a király még egyszer kedvesen intett utánam.

Münchenbe már mint a király barátja tértem vissza. Ugy éreztem, hogy ezen a réven némi jogom is van az udvari fogatban utazni.

Ma este is zsufolt nézőtér előtt léptem fel a színházban.

Ott volt páholyában a király is.

Minden táncszámom alatt, attól a pillanattól kezdve, hogy kiléptem a színpadra, egészen onnan való távozásomig, tekintetem, mindig összekapcsolódott a király pillantásával.

Másorom második részének befejezése után ma is megjelent ötözomben Bauernriegel órnagy királyi származású, hogy őfelsége páholyába kíséjjen.

A harmadik felvonás alatt a színészek és színésznők ma is hasztalanul erőlködtek, hogy magukra vonják a közönség figyelmét. Az ma is csak az udvari páholyt nézte, amelyben Lajos király az én társaságomban llt. Láttak, bámultak minket. Bizonyára sokért nem adták volna, ha halk beszélgetésünket is hallották volna.

(J. J. J. J. J.)

Az amerikai ifjuság nem gyáva, — de nem szereti a háborút

Néhány nappal ezelőtt egy amerikai társaságban egy férfi és nő között a következő jellemző párbeszéd zajlott le:

Az asszony: „Minden attól függ, hogy mennyire puhultak el eddig a mi fiataljaink“.

A férfi: „Sokkal keményebben játszzák a futballt, mint mi tettük, pedig mi az utolsó háborúban sem voltunk különösen gyenge legények“.

Ez a párbeszéd nem a sport, hanem inkább a politika jelenlegi helyzetével foglalkozott. A férfi és az asszony arról beszéltek, hogy az Egyesült Államok fiatalsága nem nagy kedvet árul el arra, hogy az európai csataterén, vagy pedig a Fülöp-szigeteken ontsa vérének meg nem nevezhető ólok miatt. Ezt el lehet mondani Amerika minden tizenhét és harminc év közötti emberéről. Ma már ugyanis bizonyos, hogy egyetlen ügyvezető boy sem hajlandó cél nélkül életét áldozni az idegen eszmékért.

Nagyon érdekes az amerikai helyzet. Azok a férfiak, akik már az ötven évet elérték, sehogysém akarják megérteni, miért húzódik az ifjuság a háborútól. Még akkor is ferde szemmel nézik a fiatalokat, ha bizonyos szempontból maguk is ellenzői a háborúnak. Ennek oka az, hogy ezek az ötven évesek az 1917—18. évi háborúban nagy lelkesedéssel vonultak a harcba, az antant oldalán. Pedig keservesen csalódtak, mert hiszen a világháború befejezése óta egyébről sem volt szó, mint arról, hogy a szövetségesek még a kölcsönadott pénzeket sem voltak hajlandók megfizetni. Most azonban, hogy a Harmadik Birodalom erejének teljében áll, ezek az eddigi panaszkodó idősebbek ismét kedvet éreznek a háborús lelkesedésre.

Ebben a levegőben él ma az amerikai ifjuság, amely nem akar háborút és nem akar kalandokat. Nem téríteti el magát attól sem, hogy a hadiszállítókkal összedolgozó újságok általánosan az „új politikáról“ beszélnek. Ez az „új po-

litika“ nem más, mint kereszties hadjárat a nemzeti szocializmus és fasizmus ellen.

Az ember azt hinné, hogy a fiatalság háborúellenes magatartását bizonyos hirdetések teremtették meg. Ez azonban tévedés. A hangulat nem az idősebbek mesterkedéseim és nem a politikuskok beszédein épült ki, hanem azon az észszerű belátáson, hogy Amerika és Európa között óriási tenger fekszik, amely lehetővé teszi az elzárkózást, azt a „splendid isolationt“, amely Angliának eddig legnagyobb java volt. Talán az is hozzájárult az ifjuság háborúellenes magatartásához, hogy az Egyesült Államokban az utóbbi tizenhét év alatt egyre nehezebbé vált a belső helyzet. Az ifjuság nagy része nem tudott elhelyezkedni, mert a munkanélküliség ijesztő mérvet öltött. Ez lehangoltságot okozott és az ilyen lehangoltságot a fiatalok sokkal nehezebben tudják elviselni, mint a legnagyobbbrészt állásban levő idősebbek.

Ha ma az amerikai ifjuságot megszavaztatnánk, vajon meg van-e elégedve politikusaival, aligha dölne a mérleg a vezetők javára. Az idősebbek azt mondják, hogy ezen nem is szabad csodálkozni, mert hiszen az ifjuság az utóbbi tíz évben Amerikában már elpuhult. Ez azonban nem áll. Aki a sportoló amerikai ifjuságot ismeri, az tudhatja, hogy erejének teljében áll és hogy nem riad vissza a megerőltető testmozgásoktól sem, a hosszú és nagy erőfeszítést követelő gyakorlatozástól sem idegenkedik, de nem akarja a börtöt vásárra vinni. Az európai háború most mutatta meg az európai ifjak erejét. Az amerikai ifjuság nem juthat abba a helyzetbe, hogy hasonlóképpen bemutatkozzék. De ezt nem is kívánja. Szemelláthatólag irtózik még a készlet gondolatától is. Helytelen volna azonban ebből arra következtetni, hogy az amerikai ifjuság gyáva lenne. Ellenkezőleg, azt igazolja, hogy okos, józan és megérett arra a szerepre, hogy átvegye a hatalmas világbirodalom: az Egyesült

Fartie kiárusítás!

Mélyen leszállított árak mellett kapható augusztus 10-ig női és gyermek selyem-alsónemű, darabonként is. Délelőtt 8-tól, délután 8 óráig. A

„Tricorom“

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási-út.)

Allamok vezetését. Az ifjuságot bizonyára az sem fogja elhatározásában megengedni, hogy William J. Donovan, a Wallstreet egyik leghíresebb ügyvédje, megszázevenfősükre egy olyan ezred felállítását javasolta, amelyben minden ember ötven éven felüli. Az amerikai ifjuság nyugodtan fogja várni, hogy ezek az ötven évesek, ha arra kerülne a sor, milyen módon állják meg helyüket.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Pénteken, augusztus 9-én a következő gyógyszerházak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Str. 10. Mai 5 szám alatt levő Blumberg gyógyszerház.

Gyárvárosban a Stefan cel Mare utcában levő Jahner Rudolf gyógyszerház.

Firszébetvárosban a Carol úton levő Mária gyógyszerház.

Józsefvárosban a Preyer utcában levő Ungváry gyógyszerház.

Mehalában a Corvin gyógyszerház és Ujki-sófalán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hirdessen a Déli Hírlapban

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz lei. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 20 lei, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 lei, minden további szó kettő lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața Brătianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos trafik, Piața Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piața Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piața Kütt. — Négrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piața Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik, Bulevardul Regele Carol 54. — Gálgóczy trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Idősebb mindenest hosszú bizonyítvánnyal azonnalra keres Schedivetz, IV., Str. Brătianu 39. 1356

Kocsis lehetőleg nős, felesége, mint szakácsnő azonnalra kerestetik. Kiszling III., Asanesti 4/a. A józsefvárosi román templom mögött. 1354

Allást keres

Jó bizonyítvánnyal rendelkező perfect mindenes szakácsnő azonnalra ajánlkozik. II., Str. E. Teodoriu 28. 1347

Igen megbízható szorgalmas közepkorú, perfectül főző nő, hávezetőkönnek menne. Idősebb egyedülálló úrhoz, esetleg két személyhez is. Megkereséseket „Megbízható asszony“ jellegre kérek. 1349

Mindenes szakácsnő állást keres bejárónőnek. I. Bulev. Regele Ferdinand I. ház mesternél. 1353

Lakás

Keresek azonnalra üres magánvillát, vagy családi házat legalább 8 szobával, egészségügyi intézmény részére. Cim a kiadóban. 1357

Délifelhvűsi modern 5 szobás lakás II. emeleten november 1-re kiadó. I. Bulevardul I. G. Duca S. E. K. Thomas. 1155

Különbejárattú bitorozott szobában férfi részére egy ágy kiadó. I., Piața Brătianu 2. Blennert. 1346

Údvari lakás I. emeleten 1 szoba, konyha szeptember 1-re kiadó. I., Str. Mercy 3. 1338

Négyszobás, összkomfortos, villalakis központi fűtéssel kiadó, november 1-re II., Str. Miron Romanul 2. az Anolló mozival szemben. Telefon: 33—32. 1340

Egyszobás modern lakást Józsefvárosban keresek. Címeiket „Erdély“ jellegre. 1355

Oktatás

Oktatásban gyakorlott, leépített tisztviselőnk lakásán órákat ad a román, német és francia nyelvben, úgyszintén zongoraleckéket ad kezdők és haladóknak Bővebbet szívességéből 34—30 telefonszám alatt. 1880

Pótvizsgákat minden nyelvből és tantárgyból előnyösen előkészíték. I., Piața Libertății 3. 1296

Műgyemtemi hallgató garanciával készít elő számtanból a pótvizsgára rövid idő alatt. III., Piața Plevnei 7. II. emelet, ajtó 5. 1352

Adás-velet

Eladó Fratelián a villamos végállomás közvetlen közelében négyszobás, fürdőszobás, vízvezeték, parkettás, modern, adómentes ház 200 négyszögöl telekkel. Fratelia VIII. ucca 4/b. 1324

Alkalmi vétel! Kompresszor nélküli 50 P-S. új, lassú járatú Dieselmotor „Leobersdorfer“ gyártmány. Ugyanott alig használt nagy morzsoló „Cassili“ Hofherr-Schranzt olcsón eladó. Érdeklődni „Ingrico“ TTimisora IV., Str. Brătianu 37. 1159

Eladó amerikai koffer teljes felszereléssel 600 lei. két gumi-talpaló gép a 500 lei. Megtekinthető IV. Str. Sturdza 52. ajtó 16. 1805

Eladó teljes fényképészeti berendezés. Leica filmkamara, nagyító, reflektor, transzformátor, tálak stb. II., Mătăgarilor 36. 1358

Családi ház 3 szoba, fürdőszoba, gyümölcsöskerttel kiadó. Vesel, IV., Popovici Berceanu 91. 1335

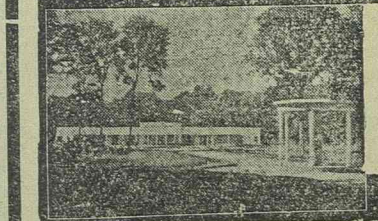
Ebédelőkredecek olcsón eladók. I., Piața Libertății 2. III. jobbra. 1350

Különjele

Elveszett egy 10.000 leiről szóló Octavian Bocsia által aláírt Nicolae Todor által zsrírárt váltó, amely ezúton érvénytelennek nyilvánítatik. 1609

Diákokat teljes ellátásra veszek. Uri ház. I., Str. Vasile Alexandri 7. II. emelet 27. 1351

BAILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, verszegény és női bajokat. Szezón: május 1-től október 15-ig

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

Waltrich

fodrász II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok 1—2—3—6 villamos megállójánál.